

Devre : XI
İçtima : 3

S. SAYISI : 53

1960 Yılı İnhisarlar U. M. Bütçesi

Inhisarlar Umum Müdürlüğü 1960 yılı Bütçe kanunu lâiyhası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/462)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1020/2935

30 . XI . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 30 . XI . 1959 tarihinde kararlaştırılan İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1960 yılı Bütçe kanunu lâiyhasının, esbabı mucibesi ve ilişkileriyle birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

MUCİP SEBEPLER

Kanun lâiyhasının 1 nci maddesi masraf tertiplerini ihtiva eden (A/1) ve (A/2) cetvellerine aittir. Bu cetveller için gerekli izahat masraflar kısmında mevcuttur.

Kanun lâiyhasının 2 nci maddesi varidat nevilerini gösteren (B) cetveline ait. Varidat kısmında lâzımgelen izahat verilmiştir.

Kanun lâiyhasının 3 ncü maddesinin (A) fıkrası varidat nevilerinden her birinin dayandığı hükümleri gösteren (C) cetveline,

(B) fıkrası gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye salâhiyet veren kanunları gösteren (G) cetveline aittir.

Kanun lâiyhasının 4 ncü maddesi daimî müstahdemler kadrolarını gösteren (D) cetveline aittir. Aynı zamanda muvakkat mahiyetteki müstahdemler için İcra Vekilleri Heyeti Kararıyla kadro alınabilecek tertipleri gösteren (E) işaretli cetvel de yukarıda mevzu bahis edilmiştir.

Kanun lâiyhasının 5 nci maddesi 1959 yılı içinde mevkuftutulan kadroları gösteren (L) cetvelinin kanuna bağlı olduğunu ifade etmektedir.

Kanun lâiyhasının 6 ncı maddesi bütçedeki tahsisatın fevkinde çıkacak geçen ve geçmiş yıllara ait borçların ödeme şekillerini göstermektedir.

Kanun lâiyhasının 7 nci maddesi bütçe tertiplerinde nazara alacak formülü gösteren (R) cetveline aittir.

Kanun lâiyhasının 8 ncı maddesi İnhisar resimlerinin hususi hükümlerine göre tarh ve tahsilatlarına 1960 bütçe yılında da devam olunması Muhasebe Umumiye Kanununun 39 ncü maddesine istinaden cevaz veren hükmü ihtiva etmektedir.

Kanun lâiyhasının 9 ncü maddesi bazı memur ve müstahdemlere yemek verilmesi için yetki vermektedir.

Fasıl 202 — Memur ve hizmetliler ücreti :

Madde 11 — Umum Müdürlük memurları ücreti :

	Aded	Lira	
Kadro	543	4 615 200	Geçen sene 561 olan merkez teşkilâtı kadrosu bu
(L) cetveli	20	91 200	yıl 18 kadronun vilâyetler kısmına nakli suretiyle
	523	4 524 000	543 adede inmiştir. Bunun senelik tutarı 4 615 200
Üst derece		776 000	liradır. Kullanılmıyan kadroları gösteren (L) cet-
		5 300 000	veli geçen yılın aynı olarak 20 adeddir. Bunun da
			senelik tutarı 91 200 liradır. 4598 sayılı Kanuna
			göre ödenecek üst dereceler tutarının 776 000 lira
			olacağı hesaplanmış olduğundan bu tertibe
			5 300 000 lira konmuştur.

Madde 12 — Vilâyetler memurları ücreti :

	Aded	Lira	
Kadro	2 120	11 485 200	Geçen sene 2 102 olan vilâyetler teşkilâtı kadrosu
(L) cetveli	81	318 000	bu sene 18 kadronun merkez teşkilâtı kısmından
	2 039	11 167 200	nakli suretiyle 2 120 aded olmuştur. Bunun se-
Üst derece		3 832 800	nelik tutarı 11 485 200 liradır. Kullanılmıyan
		15 000 000	kadroları gösteren (L) cetveli geçen yıldan 9 nok-
			saniyle 81 kadroyu ihtiva etmektedir. Bunun da
			senelik tutarı 318 000 liradır. 4598 sayılı Kanuna
			göre ödenecek üst dereceler tutarının 3 832 800
			lira olacağı hesaplanmış olduğundan bu tertibe
			15 000 000 lira konulmuştur.

Madde 13 — Fabrikalar ve işletmeler memurları ücreti :

	Aded	Lira	
Kadro	846	5 563 200	Bu kısmın memur kadrosu geçen yılın aynı olup
(L) cetveli	14	85 800	846 adeddir. Bunun senelik tutarı 5 563 200 lira-
	832	5 477 400	dır. Kullanılmıyan kadroları gösteren (L) cetveli
Üst derece		978 200	geçen yıldan 19 noksaniyle 14 kadroyu ihtiva et-
		6 455 600	mektedir. Bunun da senelik tutarı 85 800 liradır.
			4598 sayılı Kanuna göre ödenecek üst dereceler
			tutarının 978 200 lira olacağı hesaplanmış oldu-
			ğundan bu tertibe 6 455 600 lira konulmuştur.

Madde 21. — Umum Müdürlük hizmetlileri ücreti :

3 sene ve daha uzun zamandan beri terfi edememiş 10 hizmetlinin birer derece terfiini sağlamak ve ihtisas sahibi elemanlara olan ihtiyacı karşılamak üzere 1 750 liralık iki ve 1 500 liralık bir aded yüksek mühendis ve mühendis kadrosu temin etmek maksadıyla (D) cetvelinde lüzumlu değişiklik yapılmıştır. 6 600 lirası terfi re ve 60 000 lirası da ilâve kadrolara aid olmak üzere bu tertibe 66 600 lira ilâve edilerek 1 705 200 lira konulmuştur.

Madde 22. — Vilâyetler hizmetlileri ücreti :

Uzun müddetten beri terfi edememiş olan 455 hizmetlinin birer derece terfiini temin için

273 000 liralık munzam ödenek ve yeniden ihdas edilmiş ve edilmekte olan idare memurluklarına lüzum olan 10 koruyucu ve 10 hademe - bekçi için de 54 000 lira tutarında kadro ilâvesi nazari itibare alınarak bu madde için 5 403 000 lira konulmuştur.

Madde 23. — Fabrikalar ve işletmeler hizmetlileri ücreti :

1960 yılı için geçen seneki kadroya 1 500 liralık bir yüksek mühendis kadrosu ilâve edilmiş ve 6 hizmetlinin de terfi imkânını sağlamak için lüzumlu ödenek derpiş edilmiş olduğundan bu tertip için 436 800 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 203. — Geçici hizmetliler ücreti :

Madde 11. — Umum müdürlük geçici hizmetliler ücreti :

Kadro adedi geçen yıla nazaran aynı olup 1959 yılı 17 aylık üzerinden yapılan hesabın 1960 yılı için % 100 zamlı olarak yapılmasından mütevellidolarak geçen yıldan 112 100 lira fazlasıyla 362 000 lira teklifte bulunulmuştur.

Madde 12. — Vilâyetler geçici hizmetliler ücreti :

Geçen yıla nazaran 12 600 lira fazlasıyla 43 200 lira teklifte bulunulmuştur. Bu da geçen yıl 17 aylık üzerinden yapılan hesabın 1960 yılı için % 100 zamlı olarak yapılmasından ileri gelmiştir.

Madde 13. — Fabrikalar ve işletmeler geçici hizmetliler ücreti :

Okuma bilmiyen işçilere ders vermek üzere istihdam edilen öğretmenler için geçen yıla nazaran 3 675 lira fazlasıyla bu tertibe 12 600 lira konulmuştur. Bu fazlalık yukarıda izah edilen sebepten mütevellittir.

Fasıl 204. — Enebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücreti :

Bu fasla geçen yıla nazaran 19 175 lira fazlasıyla 35 175 lira konulmuştur. Bunun 3 375 lirası bir buçuk ay müddet için getirilecek enebi bir teknisyenin ve 31 800 lirası bir sene müddetle çalıştırılacak bir hesap uzmanının ücretleri karşılığdır.

Fasıl 206. — 4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar :

Madde 11. — Umum müdürlük memurları çocuk zammı :

Bu maddeye geçen yılın aynı olarak 55 000 lira konulmuştur.

Madde 12. — Vilâyetler memurları çocuk zammı :

1958 yılında ve halen tahminin çok üstünde vâkı doğumlar dolayısıyla ve 1959 malî yılı için de konan 435 000 liranın da kâfi gelmeyeceği ve münakale suretiyle bu tertibe ilâve yapılması lâzım geleceği göz önünde tutularak bu maddeye geçen yıldan 25 000 lira fazlasıyla 460 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 13. — Fabrikalar ve işletmeler memurları çocuk zammı :

Bu maddeye geçen yılın aynı olarak 125 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 21. — Umum Müdürlük memurları doğum yardımı :

Geçen yılın aynı olarak 5 000 lira teklifte bulunulmuştur.

Madde 22. — Vilâyetler memurları doğum yardımı :

Geçen yılın aynı olarak 42 000 lira konulmuştur.

Madde 23. — Fabrikalar ve işletmeler memurları doğum yardımı :

Geçen yıl olduğu gibi bu ihtiyaç 12 000 lira ile karşılanacaktır.

Madde 31. — Umum Müdürlük memurları ölüm yardımı :

7244 sayılı Kanun gereğince ücret tutarları % 100 artırıldığı ve ölüm yardımlarının yeni tutarlarla göre ödendiği ve 1959 yılı ölüm vakalarının tahminin üstüne çıktığı da göz önünde tutularak geçen yıla nazaran 4 000 lira fazlasıyla 7 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 32. — Vilâyetler memurları ölüm yardımı :

7244 sayılı Kanun gereğince ücret tutarları % 100 artırılmış olup ölüm yardımları da yeni tutarlara göre ödendiğinden geçen yıldan 12 000 lira fazlasıyla 24 000 lira teklifte bulunulmuştur.

Madde 33. — Fabrikalar ve işletmeler memurları ölüm yardımı :

7244 sayılı Kanun gereğince ücret tutarları % 100 artırıldığı ve ölüm yardımlarının da yeni tutarlara göre ödendiği ve 1959 yılı ölüm vakalarının tahminin üstüne çıktığı da göz önünde tutularak bu maddeye 4 000 lira fazlasıyla 7 000 lira konulmuştur.

Madde 40. — Yakacak zammı :

Geçen yılın aynı olarak 18 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 207. — Enebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı :

Bir memurun imtihana girmek ihtimali düşüncesiyle geçen yılın aynı olarak 1 500 lira teklifte bulunulmuştur.

Fasıl 209. — 5434 sayılı Kanun gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler :

Madde 11. — % 6 emekli ve % 25 giriş kesenekleriyle artış farkları karşılığı :

Geçen yıl 12 aylığın % 5,5 i üzerinden yapılan hesabın bu yıl ücretlerin % 100 tutarının % 6,5 üzerinden yapılmış olmasından bu maddeye geçen yıldan 1 312 400 lira fazlasıyla 2 229 500 lira teklifte bulunulmuştur.

Madde 12. — % 1 ek karşılığı :

Aynı mucip sebep dolayısıyla bu maddeye geçen yıldan 176 255 lira fazlasıyla 343 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 13. — Emekli ikramiyeleri karşılığı :

1 . III . 1959 tarihinden Temmuz 1959 sonuna kadar beş ay zarfında muhtelif sebeplerle emekliye ayrılmış olan 77 memur ve hizmetlinin tahakkuk eden emekli ekramiyesi 709 000 lira olduğu sene sonuna kadar bu miktarın 1 milyon liraya baliğ olacağı, 1960 yılında emekliye sevk edileceklerin 1959 yılından daha fazla olacağı göz önünde tutularak bu maddeye geçen yıldan 1 100 000 lira fazlasıyla 1 500 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 14. — Sandık yönetim masrafları karşılığı :

Emekli Sandığından 0,0917 nisbeti bildirildiğinden bu esas üzerinden 170 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 15. — Diğer ödemeler :

Bu maddeye geçen yılın aynı olarak 100 000 lira konulmuştur.

Fasıl 210. — Temsil tahsisatı :

7837 sayılı Kanununun 1 nci maddesiyle temsil tahsisatları bir misli artırılmış olduğundan geçen yıla nazaran 2 100 lira fazlasıyla 4 200 lira teklifte bulunulmuştur.

Fasıl 218. — 4896 sayılı Kanun gereğince ödenecek kasa tazminatı :

Geçen senenin aynı olarak bu fasla 720 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 301. — Merkez büro masrafları :

Madde 20. — Döşeme :

1957 yılında Umum Müdürlüğün 3 yarı binaya taşınmış olması ve eski binada kalan perde, muşamba ve emsali mefusatın çoğunun eskimiş bulunmasından ve bâzularının da taşınılan binalardaki büro ve pencerelere uymaması yüzünden iltiyacın karşılanması için bu maddeye geçen yıla nazaran 2 500 lira fazlasıyla 7 500 lira konulmuştur.

Madde 30. — Demirbaş :

Umum Müdürlük demirbaş eşyasıyla bilhassa yazı ve hesap makinalarının çoğu eskimiş ve köhneleşmiş durumda bulunmalarından ihtiyaçları asgari miktarlar üzerinden hesaplandığı takdirde mevzu 15 000 lira tahsisatın kifayet etmeyeceği anlaşılmış bulunmakla bu maddeye geçen yıla nazaran 5 000 lira fazlasıyla 20 000 lira teklifte bulunulmuştur.

Madde 40. — Öteberi masrafları :

Bu maddeye geçen yılın aynı olarak 40 000 lira konulmuştur.

Madde 50. — Aydınlatma :

1959 yılının ilk 5 ayında vâkı sarfiyat 10 000 lirayı tecavüz etmiş bulunduğundan geçen yıl konulmuş olan 25 000 liranın sene sonuna kadar kâfi gelmeyeceği göz önünde tutulmak bu maddeye 5 000 lira fazlasıyla 30 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 60. — Isıtma :

Bu maddeye geçen yılın aynı olarak 20 000 lira konulmuştur.

Madde 70. — Umum Müdürlük teşkilâtının nakil masrafı :

Maddenin muhafazası için 1 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 302. — Vilâyetler büro masrafları :

Madde 20. — Döşeme :

1959 senesinde ihdas edilen idarelerle 1960 senesi içinde ihdas edilecek idarelerin perde, masamba ihtiyaçları ile idarelerin eskiyen döşeme ihtiyaçlarını karşılamak için bu maddeye geçen yıldan 5 000 lira fazlasıyla 30 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 30. — Demirbaş :

İdarelerimizde bulunan demirbaş eşyanın çoğu eskimiş ve yıpranmış ve birçok yerlerdeki yazı ve hesap makinalarının artık tamir kabul etmez hale gelmesinden ve idarelerimizin yıllık tahsisat talebi 400 000 lirayı bulmakta ve buna karşılık ancak % 20 ile 25 nispetinde tevziat yapılabilen ve bu hal ise devamlı şikâyetlere yol açmaktadır. Bunlara inzimamen her yıl ortalama açılan 8 - 10 idarenin ihtiyaçları da ilâve edildiği takdirde mevzu tahsisat ile ihtiyacın karşılanmasına imkân kalmamaktadır. Bu sebeple yalnız yazı ve hesap makinaları gibi mübrem ihtiyaçlar karşılığı olarak bu tertibe geçen yıla nazaran 20 000 lira fazlasıyla 110 000 lira konulmuştur.

Madde 40. — Öteberi masrafları :

Bu tertibe mevzu 75 000 liranın 1960 yılında da kifayet edeceği mülâhazasıyla geçen yılın aynı olarak teklif edilmiştir.

Madde 50. — Aydınlatma :

1959 yılı sarfiyatı nazara alınarak bu maddeye geçen yılın aynı olarak 50 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 60. — Isıtma :

Bu yıl Kömür Satış ve Tevzii Müessesesince kömür satış fiyatlarına ortalama olarak yapılmış olan % 50 zam dolayısıyla malî yılın henüz 5 nci ayında talep mukabili tevziat 200 000 lirayı aştığından geçen yıl bütçesine mevzu 225 000 lira ile 1960 yılı ihtiyacı karşılanamayacağı anlaşıldığından bu maddeye 100 000 lira fazlasıyla 325 000 lira olarak teklifte bulunulmuştur.

Fasıl 304. — Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları :

Madde 11. — Merkez-posta ve telgraf ücretleri :

1959 malî yılının 5 nci ayı sonu itibarıyla bütçede mevzu 45 000 liralık tahsisatın nıfsının harcandığı müşahade edilmiştir. Bu durum dahili posta ve telgraf ücretlerine yapılan zamlarla telgraf ü-

retlerinin üç misli artırılmış olmasından ileri geldiği anlaşılmış, bahis mevzuu 45 000 liranın bu münasebetle 1960 yılı için kifayet etmeyeceği anlaşıldığından bu tertibe geçen yıla nazaran 10 000 lira fazlasıyla 55 000 liralık tahsisat konulması teklif edilmiştir.

Madde 12. — Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri :

Bu tertibe geçen yılın aynı olarak 285 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 21. — Merkez telefon ve başka muhabere ücret ve masrafları :

1958 yılında bu tertibe mevzu 80 000 liralık tahsisat kifayet etmemiş münakale suretiyle 20 000 lira daha temin edilmiştir. 100 000 liraya baliğ olan bu tahsisatın 97 600 lirası sarf edilmiş bulunmaktadır. Esasen bu maddenin yıllık sarfiyat tutarı 80 000 - 100 000 liradır. Bu itibarla 1959 yılında konulmuş olan 90 000 liranın kifayet etmeyeceği anlaşıldığından bu maddeye geçen yıla nazaran 10 000 lira fazlasıyla 100 000 lira teklifte bulunulmuştur.

MADDE 22. — Vilâyetler telefon ve başka muhabere ücret ve masrafları :

1959 yılının 5 nci ayında tevzi edilen tahsisat miktarı 80 000 lirayı aşmıştır. Mülhakat idarelerimizden çoğunun jandarma hatlarına bağlı telefonlarının peyderpey irtibatları kesilerek şehir hatlarına bağlanması, mükaleme ücretlerinden başka tesis masrafları ihtiyacını da icabettirdiğinden 1959 yılı mevzu 90 000 liralık tahsisatın bu münasebetle kâfi gelmeyeceği anlaşıldığından bu maddeye geçen yıla nazaran 20 000 lira fazlasıyla 110 000 liralık tahsisat teklif olunmuştur.

Fasıl 305 -- Kira bedeli :

Madde 11 -- Merkez :

Tepebaşı Etibank binasıyla Tophane Emperyal Kemikal hanlarının bir yıllık kira tutarı olarak geçen yılın aynı 300 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 12 -- Vilâyetler :

Geçen yıl tahsisatı aynı olarak 30 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 306 -- Giyeecekler :

İşyerlerimizle, idarelerimizde giyim eşyası almaya müstahak personelin daha geniş ölçüde ihtiyaçlarını karşılamak gayesiyle tadil edilmiş bulunan ve 1 . III . 1959 tarihinden itibaren meriyete girmiş olan giyim eşyası talimatnamesiyle istihkaklar artırılmıştır. Mülhakat idarelerimizin bu esaslar dâhilinde tesbit edilen 1959 yılı talepleri, (dikiş ücretleri ile birlikte) 543 515 liraya baliğ olmuş ve bu sebeple mülhakata 1959 tahsisat kifayetsizliği dolayısıyla % 75 nispetinde tevziat yapılabilmektedir.

Bu itibarla mevzu 380 000 liralık tahsisat kifayetsizliği nazara alınarak bu maddeye geçen yıla nazaran 120 000 lira fazlasıyla 500 000 liralık tahsisat teklif edilmiştir.

Fasıl 307 -- Harcırahlar :

Madde 10 -- Daimî memuriyet harcırahı :

7249 sayılı Kanunla harcırah yevmiyelerine ve yer değiştirme masraflarına % 25 zam yapılmış olması ve daimi vazife harcırahlarının en az % 40 ını yevmiye ve yer değiştirme masrafları teşkil ettiği ve bu yıl emekliye ayrılacak olan 150 kişiden en az yarısı kadarına ikamet edeceği yere kadar harcırah verilmesi icabedeceği nazara alınarak geçen yıla nazaran 50 000 lira fazlasıyla teklifte bulunulmuştur.

Madde 20 -- Muvakkat memuriyet harcırahı :

1959 yılı Bütçe Kanunu ile harcırah yevmiyelerine % 25 zam yapılmış olduğu nazara alınmak suretiyle ve tahrir, tamim muamelâtı ve gizli ekim araştırmaları ekici tütünlerinin tartı ve itiraz tetkiki gibi işlerde vazifelendirilen memurlarımızın günlük hayvan kira ücretleri rayice göre ödenmesi mecburiyeti buna inzamamen nakil vasıtalarının da % 100 nispetinde artmış bulunması muvacehesinde bu maddeye geçen yıla nazaran 100 000 lira fazlasıyla 900 000 lira tahsisat teklif edilmiştir.

Madde 30 — Müfettişler harcırahı :

Teşkilât Kanununa göre başmüfettiş, müfettiş, müfettiş muavini olmak üzere 50 kişiden ibaret olan Teftiş Heyeti kadrosunda maaşları itibariyle 3 başmüfettiş 40, 47 müfettiş ve muavini 35 lira üzerinden yevmiye aldıklarına ve teftiş programı dışında olmak üzere idarelerimize ayrıca seyahat masraflarım icabettiren ara yoklama ve kontrollara tâbi tutulması ve teşkilâta yeni idarelerin ihdas edilmiş olması ve bâzi iş yerlerinin tevsi edilmiş bulunması ve müfettişlere ayrıca tütün mubayaa muntakalarında murakabe vazifeleri tevdi edilmeleri dolayısıyla 1959 yılında mevzu 300 000 liralık tahsisat kâfi gelmediği nazara alınarak bu maddeye geçen yıla nazaran 300 000 lira fazlasıyla 600 000 lira teklifte bulunulmuştur.

Madde 40 — Enebi memleketler harcırahı :

Bu tertibe geçen yılın aynı olarak 85 000 lira konulmuştur.

Madde 50 — Enebi mütehasıs ve müstahdemlerle bunlara yardımcı personelin harcırah ve masrafları :

Bu yıl da 2 000 lira ile iktifa edilecektir.

Madde 92. — 6245 sayılı Harcırah Kanununun 49 ncu maddesi gereğince verilecek tazminatlar :
Bu maddeye de geçen yılın aynı olarak 229 500 lira konulmuştur.

Fasıl 308. — 4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırahları :

Madde 11. — Merkez :

Harcırah yevmiyelerine % 25 zam yapılmış olması evinde veya her hangi bir mahalde ölen memura da «Hastanede yatarak tedavi edilmekte iken ölenler gibi» cenaze masrafı verileceği, göz önünde tutularak bu tertibe geçen yıla nazaran 10 000 lira fazlasıyla 150 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 12. — Vilâyetler :

11 nci maddede izah edilen sebepler dolayısıyla bu tertibe de geçen yıla nazaran 15 000 lira fazlasıyla 215 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 13. — Fabrikalar ve işletmeler :

11 ve 12 nci maddelerdeki izahat veçhile ve işletmeler kadrolarına yeniden yapılacak ilâveler de nazarı itibara alınarak bu madde için de 15 000 lira fazlasıyla 140 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 403. — Temsil masrafları :

1958 yılı sarfiyatıyla 1959 yılı dört aylık sarfiyat nazara alınarak bu fasla 5 000 lira ilâvesiyle 20 000 lira tahsisat konulmuştur.

Fasıl 407. — Muhasebei Umumiye Kanununun 48 nci maddesini ilgilendiren masraflar :

Madde 20. — Nispeti kanunla belirtilmiş kesenek ve ikramiyeler :

Bu maddeye geçen yılda olduğu gibi 500 lira konulmuştur.

Madde 30. — Geriverilecek paralar :

Bu madde için de geçen yıl olduğu gibi 8 000 lira teklifte bulunulmuştur.

Madde 40. — Mahkeme harcları :

1958 senesinde bu maddeye konulmuş olan tahsisatın tamamen sarf edilmiş olması ve 10 000 lira daha münakale yapılmak mecburiyeti hâsıl olmuş ve 1959 senesinin de 5 nci ayında bu fasla konmuş olan 54 000 liradan 40 000 küsur lirasının sarf edilmiş bulunması dolayısıyla 1960 yılı için geçen yılki tahsisatın kâfi gelmeyeceği nazara alınarak 6 000 lira fazlasıyla 60 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 50. — Bina ve Arazi vergileri :

Bu maddeye geçen yılın aynı olarak 5 000 lira konulmuştur.

Madde 60. — Kaçağın menî ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanun ve ekleri gereğince yapılacak ödemeler :

6846 sayılı kanunla 1918 sayılı Kanun hükümlerinde yapılan tadilat dolayısıyla peşin ikramiye nispeti % 50 ye çıkarılmış bulunmaktadır. 1958 senesinde 28 706 lira sarf edilmiş olması dolayısıyla 1959 yılında mevzu 27 000 lira ile kanunen derhal ödenmesi meşrut bulunan masrafları karşılamak için mezkûr mebaliğin kâfi gelmiyeceği nazara alınarak bu maddeye geçen yıldan 8 000 lira fazlasıyla 35 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 417 — 5237 sayılı Belediye gelirleri Kanunu gereğince ödenecek vergi ve resimler :

Şehir ve kasabalarda belediyelerce yaptırılmakta olan imar işleri sebebiyle 5237 sayılı Kanuna uyularak talebedilen yol kaldırım ve lâğım iştirak paylarının karşılanması sebebiyle geçen yılki sarfiyat da göz önünde bulundurularak bu fasla 2 500 lira fazlasıyla 20 000 liralık tahsisat teklif edilmiştir.

Fasıl 419 — Mahkeme masrafları :

Bu tertibe geçen yılın aynı olarak 80 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 420 — Tecrübe, ıslah ve mücadele masrafları :

Madde 11 — İşçi ücretleri ve diğer ödemeler :

İşçi ücretlerinin tereffüü, kanuni zamlar ve ilâve tediyele, çocuk zamları ve emekli tazminatı ve sair tediyele nazara alınarak bu maddeye geçen yıldan 70 000 lira fazlasıyla 335 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 12 — Yönetim masrafları :

İhtiyacın geçen yıldan 12 500 lira fazlalıkla 50 000 lira ile karşılanacağı anlaşıldığından ona göre teklifte bulunulmuştur.

Madde 13 — Teknik masraflar :

İhtiyacın geçen yıldan 25 000 lira fazlasıyla karşılanacağı anlaşıldığından bu tertibe 100 000 lira konulmuştur.

Madde 14 — Fidelik müsabakaları :

Bu maddeye de geçen yılın aynı olarak 5 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 15 — Bağ yardımı :

Maddenin muhafazası için 1 lira teklif edilmiştir.

Madde 16 — Mücadele masrafları :

Geçen yılın aynı olarak 25 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 421 — Kaçağı takip ve önleme masrafları :

Madde 11 — Tütün ekimi yazma masrafları :

Bu maddeye de geçen yılın aynı olarak 200 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 12 — Kaçakla mücadele masrafları :

Kaçakla gizli olarak uğraşma işleri için ihtiyar olunacak masraflarla muhbirleri mükâfatlandırmak ve zabıta ile yapılan müşterek hareketlerde zabıta harcırahları ve taşıt kiralalarının artmış olması ve kaçak takibinde yararlık gösteren jandarma ve sair zabıta memurlarının münasip miktarda ikramiye ile taltiflerini sağlamak için bu maddeye geçen yıla nazaran 5 000 lira fazlasıyla 25 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 446 — 6085 sayılı Kanununun 56 ncı maddesi gereğince sigorta fonu karşılığı :

Bu fasla geçen yılın aynı olarak 15 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 447 — 7126 sayılı Kanununun 37 nci maddesi gereğince sivil müdafaa fonu karşılığı ' 7126 sayılı Kanununun 37 nci maddesinin (B) fıkrası gereğince 182 739 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 462 — Staj masrafları :

Madde 10 — 4489 sayılı Kanuna göre staj için ecnebi memleketlere gönderileceklerin harcırahlarıyla başka her çeşit masrafları :

Görgü ve meslekî bilgilerini artırmak için gönderilecek memurların tahsisat ve yolluklarını karşılamak için bu maddeye geçen yıldan 10 000 lira fazlasıyla 40 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 20 — Teknik yardımdan faydalanılarak ecnebi memleketlere gönderileceklerin harcırah ve masrafları :

Geçen yılın aynı olarak 5 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 453 — Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar :

Madde 10 — Kurum ve derneklere katılma payı :

Bu maddeye de geçen yılın aynı olarak 36 500 lira teklif edilmiştir.

Madde 20 — Kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin harcırah ve masrafları :

Geçen yılda olduğu gibi 24 000 lira ile iktifa edilecektir.

Madde 30 — Koresta'nın İstanbul'da yapılacak umumi heyet toplantısı masrafları :

Mezkûr kongre için muktazi her türlü giderleri karşılamak üzere bu maddeye 75 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 459 — Spor masrafları :

1959 yılı bütçesine mevzu 5 000 liralık tahsisatın 11 iş yerimizde mevcut spor teşekküllerinin muhtelif kollardaki faaliyet masraflarına kâfi gelmediği gibi diğer iş yerlerimizdeki spor teşekkülleri ihdasına da imkân vermediğinden bu ihtiyaçları gidermek gayesiyle bu fasla geçen yıldan 2 500 lira fazlasıyla 7 500 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 476 — Kurs masrafları :

Madde 10 — Kurs umumi masrafları :

Öğrenci adedinin çoğalması dolayısıyla geçen yıla konmuş olan 2 500 liranın kâfi gelmeyeceği mülâhazasıyla bu maddeye 500 lira fazlasıyla 3 000 lira teklifte bulunulmuştur.

Madde 20 — Öğrenci bursları :

1960 yılında öğrenci sayısı ve yeni alınacaklarla birlikte 25 tir. Bunların yıllık burs tutarlarıyla tedavi ve ilaç masraflarını karşılamak üzere geçen yıla nazaran 20 000 lira fazlasıyla 65 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 30 — İnhisarlar memurları meslek kursu ve umumi masrafları :

Kurs yevmiyelerinin 4 liradan 8 liraya çıkarılmış olması ve bir sene zarfında kursa girecek 25 talebenin yevmiye farklarını karşılamak üzere bu maddeye geçen yıla nazaran 30 000 lira fazlasıyla 92 500 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 501 — Geçen yıl borçları :

Bu fasla geçen yılın aynı olarak 35 000 lira konulmuştur.

Fasıl 502 — Eski yıllar borçları :

Madde 10 — 1955 - 1958 yılları borçları :

Geçen yılın aynı olarak 23 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 20 — 1928 - 1954 yılları borçları :

Bu maddeye geçen yılın aynı olarak 5 000 lira konulmuştur.

Fasıl 505 — Hükme bağlı borçlar :

Bu fasla geçen yılda olduğu gibi 200 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 602 — İşçi kurul ve sendikalarına yardım :

Bu fasla geçen yılda olduğu gibi 75 000 lira konulmuştur.

Fasıl 604 — Çeşitli hayır kurumlarına yardım :

Geçen yılın aynı olarak 15 000 lira konulmuştur.

Fasıl 605 — 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu içkiler inhisarı Kanunu gereğince yapılacak ödemeler :

Geçen yılın aynı olarak 25 000 lira konulmuştur.

Fasıl 606 — . . . . . Sayılı Kanun gereğince mütedavil sermayeye ilâve edilecek tahsisat :

Mütedavil sermayeye aktarılmak üzere bu fasla 50 000 000 lira konulmuştur.

(A/2)

Onarmalar

Fasıl 701 — Yapı onarımı :

Madde 11 — Merkez :

Geçen senenin aynı olarak 25 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 12 — Vilâyetler :

İdare binalarındaki müteferrik tamiratı yapabilmek için bu maddeye geçen yıla nazaran 100 000 lira fazlasıyla 450 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 13 — Fabrikalar ve işletmeler :

200 000 lirası içki, 100 000 lirası tütün fabrikaları ve 50 000 lirası da Y. T. bakım evleri tamiratına sarf edilmek üzere bu maddeye geçen yıla nazaran 200 000 lira noksanıyla 350 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 735 — Bina satınalma, yaptırma :

Madde 11 — Umum Müdürlük binası inşaatı :

İnşaatın birinci kısmının 1960 yılı içinde tamamlanacağı cihetle bu maddeye geçen yılda konmuş olan tahsisattan 1 000 000 lira fazlasıyla 3 000 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 12 — Vilâyetler :

1959 yılında tahsise tâbi olan demirin zamanında ve ihtiyacı karşılayacak miktarda temin edilememesi yüzünden geçen yıl ikmalî icabeden inşaatlardan bir kısmının ikmal edilemiyerek bu yıl da devam edilmesine zaruret hâsıl olduğundan ve bâzı yerlerde yeni idare binası ve ambar yapılmasına lüzum görüldüğünden bu maddeye geçen yıldan 500 000 lira fazlasıyla 3 000 000 lira teklif edilmiştir. Bu tahsisat ile Bergama, Çarşamba, Kırşehir, İskenderun, Kalecik idareleri ikmal inşaatı ile Fethiye, Eşme, Biga, Datça, Fatsa ve Zonguldak binaları, Erzincan ambarı, Niksar tütün kapı, İzmir levazım ve tuz ambarları inşa ettirilecektir.

Madde 13 — Fabrikalar ve işletmeler :

Geçen yıl ikmalî icabeden bâzı inşaatın demir tahsislerinin gecikmesinden bu yıl da devamına zaruret hâsıl olan ve artan istihlâke muvazî olarak mevcut içki, çay ve tütün fabrikalarımızdan

bir kısmının tevsiine ve yeni çay atelyeleri kurulmasına lüzum hâsıl olmasına binaen bu maddede geçen yılın aynı olarak 11 125 000 lira teklif edilmiştir. Bu tahsisatın :

7 000 000	lirası	muhtelif içki fabrikalarına,
775 000	»	tütün fabrikalarına,
900 000	»	tuzla bina ve ambarlarına,
2 450 000	»	çay fabrika ve atelyelerine

sarf edilecektir.

Fasıl 736 — 5113 ve 6476 sayılı kanunlar gereğince satın alınacak veya yaptırılacak tütün bakım ve işletme atelyeleri ve ambarları :

1959 yılında demir ve çimento ihtiyaçlarının zamanında ve tamamen karşılanamamış olması dolayısıyla bir kısım inşaatımıza bu yılda devam edilmesine lüzum bulunduğundan ve Trabzon Tütün Bakım atelyesinin tevsiine ve Akhisar'da yeni tütün bakım atelyesi yaptırılmasına lüzum hâsıl olduğundan bu sebepler muvacehesinde geçen yıldan 5 000 000 lira fazlasıyla 10 000 000 lira teklif edilmiştir. Bu tahsisatın ;

3 000 000	lirası	İzmit	Y. T. Bakım	atelyesine,
3 000 000	»	Maltepe	»	»
700 000	»	Sinob	»	»
2 000 000	»	Trabzon	»	»
1 300 000	»	Akhisar	»	»

sarf edilecektir.

Fasıl 741 — 4898, 7200 sayılı kanunlar gereğince yeniden yaptırılacak fabrika, imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi masrafları :

Madde 10 — Fabrika, imal ve doldurma evleri :

Bu tertibe geçen yılın aynı olarak 18 200 000 lira tahsisat konulmuştur. Bu ödeneğin :

6 000 000	lirası	Maltepe Sigara Fabrikası inşaatına,
6 000 000	»	Maltepe Sigara Fabrikası tesisatına,
3 000 000	»	Maltepe Sigara Fabrikası işçi lojmanlarına,
3 200 000	»	Yozgad Bira Fabrikasına sarf edilecektir.

Madde 20 — A. M. F. Firması bonoları :

Bonoların son taksitini ödemek için bu maddede geçen yılın aynı olarak 1 800 000 lira teklif edilmiştir.

Madde 30 — Çay fabrikaları :

Hopa ve Arhavi'de inşa edilecek çay fabrikaları inşaatı için bu maddede 500 000 lira tahsisat konulmuştur.

Fasıl 751 — Satın alınacak makina, alet ve vasıtaları ve bunların kurma masrafları :

Müskirat, tütün çay fabrikaları için satın alınması lüzumlu olan «Kapasitelerinin artırılması için» makina ve tesislerin bedeli olarak bu fasla geçen yılın aynı olarak 30 000 000 lira teklifte bulunulmuştur. Bu ödeneğin :

13 700 000	lirası	Çay fabrika ve atelyelerine,
7 500 000	»	İçki fabrikalarına,
500 000	»	Tuzlağa,
7 500 000	»	Tütün fabrikalarına,
800 000	»	Y. T. Bakım evlerine aittir.

Fasıl 752 — Satın alınacak taşıtlar ve bunların komple motörleri :

1. Kara nakil vasıtalarının ekserisininin 1946 model olmaları ve zamanla müteaddit tamirler görmeleri dolayısıyla artık tamir kabul etmez hale geldiklerinden yeniden komple motor alınması.

2. Yukarıda zikredilen mucip sebeplere binaen eski model kamyonlardan işe yarayanların Maliyeye devretmek suretiyle terkin edildiklerinden yeniden 16 kamyon mubayaasına lüzum ve zaruret hâsıl olduğundan,

3. Hizmet işlerinde kullanılan kamyonetlerin çok yıpranmış olmasından yeniden 3 jeep pikap kamyonetlerle tebdil edilmesi,

4. Bilûmum işletmelerle tuzlalar ve başmüdürlükler için at, merkep, saka atı ve arabası, bisiklet gibi nakil vasıtalarının mubayaası için bu fasla geçen yılda olduğu gibi 1 000 000 lira teklif edilmiştir.

Fasıl 761 — Çamaltı, Yavşan ve diğer tuzlalarda yaptırılacak yeni tesisler ve bunların genişletme ve sınırlandırma masrafları :

Tuzlalarda azmak inşaatı elevatör kanalı takviyeleri, sıcak su havuzları inşaatı, presler, bina inşaatı, tuzlaların yol yapımı ve bakımı ve sınırlandırılması masrafları için bu fasla geçen yıldan 800 000 lira fazlasıyla 1 500 000 lira konulmuştur.

1. — Tütün

1959 yılı tütün satış seyirlerinde 1958 yılına nazaran cüz'i nispette bir düşüklük müşahede edilmekte ise de 20 . XI . 1958 tarihinde tatbik edilen fiyat zamlarından ileri gelen bu azalmanın zamanın tatbik tarihinden uzaklaştıkça zail olacağı anlaşılmaktadır.

Filhakika, 1950 yılından 1959 yılına kadar geçen zaman zarfında tütün satışlarında bir evvelki yıla nazaran mütezayit bir inkişaf kaydedilmiş olup bu inkişafın fiyat zamlarını takibeden kısa bir müddet zarfında gerilemesinden sonra satışların gerek halkın iştira gücünün artmakta olmasından ve gerek nüfus artışından dolayı zaman geçtikçe fiyat zamlarının satış seyirleri üzerindeki menfi tesirlerinin zail olarak satış miktarlarında tekrar mühim nispette gelişme hasıl olduğu görülmüştür.

Nitekim, 1954 yılındaki tütün satışları bir evvelki seneye nispetle % 9,40 nispetinde artmışken 1955 yılında tatbik edilen fiyat zamları dolayısıyla aynı yıl içinde satışlar 1954 yılındaki seviyesinde kaldıktan sonra 1956 yılında tekrar yükselmiş bu yükselme 1957 yılında 1956 yılındakine nazaran % 10,36 nispetine kadar varmıştır.

Bu duruma göre, 1958 yılında tatbik edilen fiyat zamlarından ileri gelen halihazırdaki gerilemenin 1960 yılında tamamen zail olduktan başka satışların, nüfus artışına ve millî gelirin inkişafına muvazi olarak tekrar mühim nispette artacağı kuvvetli bir ihtimal dâhilinde-bulunmaktadır.

Bu itibarla, 1959 malî yılının ilk ayında, 20 Kasım 1958 tarihinde yapılan fiyat artırımları dolayısıyla 1 600 000 kiloya düşmüş bulunan aylık tütün satışlarının bunu takibeden aylarda süratli gelişmeler kaydetmesi ve nihayet en yüksek satış miktarını gösteren Temmuz 1959 ayında satışın 2 747 000 kiloya yükselmiş bulunması nazara alınmak suretiyle 1960 yılı satışı bu miktarın 12 misli itibarıyla 33 000 000 kilo olarak tahmin edilmiştir. Vasatî satış fiyatı olan 2 092,72 kuruş üzerinden satış tutarının 690 599 125 lirayı bulacağı hesab edilmiştir.

1959 yılı bütçe tahminlerinde 932,54 kuruş kabul edilen fabrika maliyeti (Asli madde, malzeme, işçilik ve umumî masraflar dâhil) 1960 yılında müfredatı aşağıda gösterildiği üzere 962,60 kuruş olarak tesbit olunmuştur.

	1959	1960
Asli madde	503,19	636,36
Malzeme	275,32	203,16
İşçilik	97,18	46,11
Umumî masraf	56,85	76,97
Yekûn	932,54	962,60

Beyiye, nakliye, sigorta ve muhtelif masraflardan ibaret olan satış masrafları, 1959 yılı bütçe

tahminlerinde kilo başına 206,71 kuruş hesab edilmiş iken son hesaplara göre 1960 yılı için 213,94 kuruş olarak kabul olunmuştur.

	1959	1960
Bey'ye	159,71	163,41
Bâyi nakliyesi	10,—	9,50
Hakiki nakliye	18,—	20,—
Zuruf amortismanı	10,—	10,—
Sigorta	3,—	5,—
Muhtelif	6,—	6,03
Yekûn	206,71	213,94

Yukardaki izahata 1959 ve 1960 yılları tütün satışının maliyet, masraf ve kâr tahminleri aşağıda gösterilmiştir :

Yılı	Kilo	Bedeli	Maliyeti	Satış masrafları	Satış kârları
1959	30 000 000	616 591 550	279 762 990	62 011 750	274 816 510
1960	33 000 000	690 599 125	317 656 420	70 602 324	302 340 381

Tablonun tetkikinde de anlaşılacağı üzere satış tahminlerinde miktar itibariyle 3 000 000 kilo fazlalık, maliyet bedelinde kiloda 30,06 kuruş ve satış masraflarında 7,23 kuruş artış satış bedellerindeki neviyata göre 37,42 kuruşluk bir yükselme tahtı tesirinde tütün satış kârının 1959 yılına nazaran 27 523 871 lira fazlasıyla 302 340 381 lira olacağı tahmin olunmuştur.

2. — Tuz

1959 yılı bütçesinde tuz satış tahmini 325 000 ton olarak hesab edilmiştir. Satış seyrine göre bunun % 2,76 nispetindeki artış neticesinde 1959 yılı satışının 359 000 tonu bulacağı tahmin edilmekte 1960 yılı için 385 000 ton hesab edilmesi uygun görülmüş bulunmaktadır.

Bu satıştan elde edileceği hesaplanan bedel tutarı 16 100 300 liradır ve beher tonu için 18,52 kuruş maliyet ve 13,09 kuruş satış masrafı hesab edilerek 3 928 600 lira satış kârı elde edileceği tahmin olunmuştur.

1960 yılı satış kârında görülen 640 640 liralık artış, satış miktarının geçen seneden 60 000 ton fazla tahmin edilmesinden ve maliyet bedellerindeki pek cüzi miktarda azalmadan ileri gelmiştir. Beher tona isabet eden tuz maliyeti ve satış masrafları 1959 yılı ile mukayeseli olarak aşağıda gösterilmiştir.

	1959	1960
Maliyet	18,58	18,52
Satış masrafları	13,18	13,09

3. — Çay

1950 yılından 1959 yılına kadar çay satışları, 1955 yılında tatbik edilen fiyat zammından dolayı husule gelen gerileme haric olmak üzere, yüksek nispetlerde inkişaf etmiş ve bu suretle 1950 yılında 1 741 652 kilodan ibaret olan satış miktarı 1958 yılında 6 473 686 kiloya baliğ olmuştur.

Geçen yıllarda memlekette temin edilen çay istihsalinin kifayetsizliğinden ve döviz imkânlarının mahdut bulunmasından dolayı çay talepleri bazı hallerde ve muvakkat devreler için tam olarak karşılanamamış iken gerek çay istihsalinin artması ve gerek dış memleketlerden daha fazla çay ithali mümkün hale gelmesi sebebiyle kâfi miktarda stok temin edilmesi üzerine çay satışlarında mahsus artışlar temin edilmiştir.

Satışların böyle bir inkişaf göstermekte olduğu sırada 20 . XI . 1958 tarihinde tatbik edilen fiyat zammının tesiriyle satış seyri birkaç aya munhasır olmak üzere gerilemiş ise de 1959 yılının Eylül ve Ekim aylarında tekrar yükselmiş ve bu yükselme dolayısıyla 1959 yılı satışlarının 500 ton fazlasıyla 7 milyon kiloya baliğ olacağı ve aynı inkişaf seyrinin devam edeceği mütalâa edilmek suretiyle 1960 yılı çay satışları 8 milyon kiloyu bulacağı tahmin edilmiştir.

8 000 000 kilo çayın satış bedeli 320 000 000 liradır. Aşağıda gösterildiği üzere 1960 yılında asli madde, malzeme işçilikteki noksanlık ve satış miktarındaki 1 milyon kilo fazlalık neticesinde satış kârının 1959 yılına nazaran 32 167 000 lira fazlasıyla 119 016 000 lira olacağı tahmin edilmiştir:

	Maliyet			Satış masrafı	
	1950	1960		1959	1960
Asli madde	2 317,50	2 128,30	Bey'ie	240,—	240,—
Malzeme	80,—	45,—	Bayi nakliyesi	3,—	3,—
İşçilik	52,80	27,—	Hakiki nakliye	20,—	20,—
Umumi masraf	15,—	18,—	Zuruf	12,—	12,—
			Sigorta	9,—	9,—
Yeyûn	2 465,30	2 218,30	Muhtelif	10,—	10,—
			Yekûn	294,—	294,—

4. — İspirtolar

1958 yılı ispiroto satışı 13 358 231 litredir. Satış seyrine göre 1959 yılı satışının 941 769 litre fazlasıyla 14 300 000 litreyi ve % 7,05 nispetindeki artış nazarı itibara alınarak 1960 yılı satışının da 15 351 000 litreyi bulacağı tahmin edilmiştir. Aşağıda kaydolduğu üzere 1960 yılı maliyet fiyatlarındaki artışa rağmen satışdaki inkişaf dolayısıyla satış kârının 1959 yılına nazaran 449 718 lira fazlasıyla 12 305 718 lira olacağı tahmin olunmuştur.

	Maliyet			Satış masrafı	
	1959	1960		1959	1960
Asli madde	66,37	81,99	Bey'ie	1,06	1,16
Malzeme	6,69	6,48	Bayi nakliyesi	2,89	2,62
İşçilik	3,80	2,55	Hakiki nakliye	10,06	10,—
Su	2,51	3,29	Zuruf	7,04	2,—
Umumi masraf	5,44	9,04	Sigorta	1,—	1,—
			Muhtelif	3,02	3,20
Yekûn	84,81	103,35	Yekûn	25,07	19,98

5. — Rakılar

1950 yılında 6 278 675 litreden ibaret olan rakı satışları 1958 yılı sonunda 13 935 635 litreye baliğ olmak suretiyle iki mislinden fazla yükselmiş bulunmaktadır.

1958 yılının Kasım ayında tatbik edilen fiyat zamlarının tesiriyle 1959 yılında satışlar bir miktar düşmüş olmakla beraber 1959 yılının Ağustos ayının sonuna kadar satış seyirlerinde tekarr yükselme kaydedilmiş ve buna nazaran zam tarihinden uzaklaşıldıkça satışların inkişaf edeceği anlaşılmıştır.

Diğer taraftan 1958 malî yılında en fazla Ekim ayında 1 539 000 litre rakı satılmış iken Kasım 1958 ayında yapılan fiyat zamları dolayısıyla satışlar, Mart 1959 ayında 393 000 litreye kadar tenezzül etmiş, fakat bunu takibeden aylarda % 100 e yakın artışlarla Temmuz 1959 ayında tekrar 1 210 000 litreye yükselmiş bulunmaktadır.

1960 yılı satışı bu miktarın 12 misli itibariyle ve husule gelecek inkişaf da göz önünde bulundurularak, bir miktar farkla 16 000 000 litre olarak tahmin edilmiştir. Aşağıda kaydolunduğu üzere 1960 yılı maliyet ve satış masraflarında bir değişiklik derpiş edilmediğinden bunlar 1959 yılının aynı olarak kabul edilmiştir. Satış miktarındaki artış sebebiyle 1960 yılı satış kârının 1959 yılına nazaran 33 739 850 lira fazlasıyla 172 368 600 lira olacağı tahmin olunmuştur.

	Maliyet			Satış masrafı	
	1959	1960		1959	1960
Asli madde	215,22	215,22	Beyiye	40,26	40,26
Malzeme	162,13	162,13	Bâyi nakliyesi	85,82	85,82
İşçilik	20,29	20,29	Hakiki nakliye	28,—	28,—
Su	0,80	0,80	Zuruf	21,—	21,—
Umumi masraf	26,93	26,93	Sigorta	3,—	-3,—
Yekûn	425,37	425,37	Umumi masraf	11,94	11,94
			Yekûn	190,02	190,02

6. — Diğer içkiler

A) Kanyak :

1958 yılı Kanyak satışı 329 238 litredir. 1960 yılı satışının 400 000 litreyi bulacağı hesab edilmiştir. Bu miktarın satış bedeli 7 470 813 liradır. Bundan 4 645 734 lira satış kârı tahmin olunmuştur.

B) Votka :

1958 yılı Votka satışı 1 344 758 litredir. 1960 yılı satışının 1 500 000 litre olacağı tahmin olunmuştur. Bu miktarın satış bedeli 24 585 690 liradır. Bundan 18 212 390 lira satış kârı tahmin edilmiştir.

C) Vermüt :

1958 yılı Vermüt satışı 445 479 litredir. Satış seyrine göre 1959 yılı satışının 363 470 litre olacağı hesab edilmiş ve 1960 yılı için 400 000 litre satış tahmin olunmuştur. Bu miktarın satış bedeli 2 617 140 liradır. Ve bundan 755 020 lira kâr tahmin olunmuştur.

D) Kınakına :

1958 yılı Kınakına satışı 8 071 litredir. 1959 yılında satışın 2 410 litreyi bulacağı hesab edile-

rek 1960 yılında 3 000 litre satış tahmin olunmuştur. Bu miktarın satış bedeli 22 200 liradır. Ve bundan 4 464 lira kâr tahmin olunmuştur.

E) Likörler :

1958 yılı Likör satışı 577 915 litredir. 1960 yılı satışı 825 000 litre tahmin edilmiştir. Bu miktarın satış bedeli 9 414 430 liradır. Ve bundan 3 733 682 lira kâr tahmin olunmuştur.

F) Malt :

1958 yılı Malt satışı 121 610 litredir. Satış seyrine göre 1959 yılı satışının 121 200 litre bulaşağı hesaplanmıştır. 1960 yılında 120 000 litre satış tahmin olunmuştur. Bunun satış bedeli 342 850 liradır. Bundan 11 410 lira kâr tahmin olunmuştur.

G) Cin :

1958 yılı Cin satışı 49 013 litredir. Satış seyrine göre 1959 yılı satışı 31 380 lira olacaktır. 1960 yılı satışı 45 000 litre olarak kabul olunmuştur. Bunun satış bedeli 652 500 liradır. Ve bundan 389 213 lira satış kârı tahmin edilmiştir.

H) Viski :

1958 yılı Viski satışı elde mevcut stok bulunmaması sebebiyle 237 litre olarak tahakkuk etmiştir. 1960 yılı için 150 000 litre satılacağı kabul olunmuştur. Bunun satış bedeli 13 000 000 liradır. Ve bundan 2 242 000 lira satış kârı tahmin edilmiştir.

7 — Bira

1958 yılı Altı aylık bira satışı 18 262 364 litredir. 1959 yılının aynı devre zarfındaki satışı ise 17 062 035 litre olup geçen seneye nazaran % 6,67 nispetinde bir noksanlık vardır. 1958 yılı senelik satış miktarı 30 086 395 litredir. Umumi satış seyrine göre 1960 yılı satışının da 30 000 000 litre bulaşağı tahmin edilmektedir. Aşağıda gösterildiği üzere maliyet bedellerinde değişiklik yapılması için bir sebep görülmediğinden 1959 yılındaki fabrika maliyeti 1960 yılı için aynen kabul edilmiştir. Satış masraflarındaki pek cüzi bir noksanlık ve satış miktarındaki 3 milyon litre fazlalık sebebiyle satış kârının 1959 yılına nazaran 2 850 000 lira fazlasıyla 18 599 000 lira olacağı tahmin olunmuştur.

	Maliyet			Satış masrafı	
	1959	1960		1959	1960
Asli madde	38,17	38,17	İskonto	14,52	14,67
Malzeme	9,88	9,88	Bâyi nakliyesi	3,63	2,—
İşçilik	7,36	7,36	Hakiki nakliye	12,—	10,—
Su, istim	1,59	1,59	Zuruf	2,—	2,—
Umumi masraf	7,67	7,67	Sigorta	1,—	1,—
			Muhtelif	2,—	2,—
Yekûn	64,67	64,67	Yekûn	35,15	31,67

8 — Şaraplar

1958 yılı satış miktarı 3 424 064 litre olup şarap satışlarında husule gelecek inkişaf göz önünde tutularak 1960 yılı için 5 000 000 litre satış kabul edilmiştir. Bu miktarın satış bedeli 9 350 536 liradır. Bundan 2 911 688 lira satış kârı elde edileceği hesab edilmiştir.

9. — Barut

1960 yılında ambalarımızda mevcut emvalin satışına devam olunacaktır. 1960 yılı için 1 500 000 lira satış bedeli tahmin edilmiştir. Bu bedelin % 48 i maliyet ve % 7 si satış masrafı olarak hesap edilmiş ve bundan 675 000 lira kâr temin olunacağı tahmin edilmektedir.

10. — Kibrit

1958 yılı satış miktarı 77 719 sandık olup 1960 yılında 75 000 sandık kibrit satılacağı tahmin edilmiştir. Bu miktarın satış bedeli 37 500 000 liradır. Aşağıda kaydedilmiş olduğu üzere 1959 yılı maliyet ve satış masraflarındaki artışlar neticesinde satış kârının 1960 yılına nazaran 3 155 300 lira noksanıyla 5 550 000 lira olacağı tahmin olmuştur.

	Maliyet			Satış masrafı	
	1959	1960		1959	1960
Asli madde	99,10	131,38	Bayi nakliyesi	50,—	50,—
Malzeme	2,—	2,06	Hakiki nakliye	15,—	15,—
İşçilik	27,64	22,82	Zuruf	3,50	4,—
Su	2,15	3,79	Sigorta	1,—	2,—
Umumi masraf	24,75	44,70	Muhtelif	0,50	0,25
Yekûn	155,64	204,75	Yekûn	70,—	71,25

11. — Kahve

K/1088 sayılı Koordinasyon Heyeti Kararı ile kahve ithal ve satışı ile vazifelendirilmiş olan İnhisarlar İdaresince ithali temin olunan 1 666 ton kahvenin satışına 16 . IX . 1959 tarihinde başlanmıştır.

Satış seyirlerine nazaran 1959 yılı sonuna kadar 1 000 ton kahve satılacağı hesaplanmış ve 1960 yılı satışı 2 000 ton olarak tahmin edilmiştir.

1959 yılı sonuna kadar satılacak 1 000 ton kahvenin satış kârı 23 110 000 liradır.

1960 yılında satılacağı tahmin olunan 2 000 ton satış kârı ise 46 220 000 liradır.

Her iki yılın satış kârları mecmuu olan 69 330 000 lira 1960 yılı gelir tablosunda bir kalem olarak gösterilmiştir.

Kahvenin gümrüklü maliyeti 1 548 kuruştur. Satış masrafları da beher kiloda 141 kuruş olup maliyet ve masraflar yekûnu olan satış maliyeti 1 689 kuruştur.

Satış fiyatı 40 lira olduğuna göre kiloda satış kârı miktarı 2 311 kuruş olarak hasebedilmiş ve buna nazaran 3 000 000 kiloda elde edilecek satış kârı miktarı 69 330 000 lira olarak hesap edilmiştir.

Yukarıdaki hesaplara göre umumi satış kârı 737 018 900 liradır. Bu rakama memleket harici satışlarda elde edileceği tahmin edilen 500 000 lira ile maliyete giren bütçe masrafları ve sair varidat olarak 18 000 000 lira eklendikten ve döner sermaye masrafları olarak 17 300 000 lira tenzil edillikten sonra bütçe varidatı (B) cetvelinin birinci faslı olan satış kârları 738 218 900 lira olarak tesbit edilmiştir.

Bütçe varidatının bu faslı geçen yıl tahminlerinden 171 482 830 lira fazladır. Bu suretle

elde edilen 738 218 900 liraya bütçe varidatı olarak 5 050 000 lira ve satışlardan elde edilecek 388 357 135 lira Müdafaa Vergisi ilâvesiyle bütçe kanun lâyihasının ikinci maddesinde gösterildiği üzere (B) cetveli yekûnu 1 131 626 035 lira olmuştur. ki bu miktar geçen yıl tahmininden 217 573 985 lira fazladır.

Umumi bütçeye ödenecek Hazine Hissesi hesabına gelince :

1 131 626 035 lira tahmin edilen varidattan bütçe kanunu lâyihasının birinci maddesinde sözü geçen (A/1) ve (A/2) cetvellerinde gösterilmiş olan ceman 182 578 516 lira tenzil edilerek ve 4250 sayılı Kanun gereğince ispiroto ve ispirotolu içkiler satışı kârından % 4,5 nispetinde 10 628 051 lira Tayyere Resmi ve 5237 sayılı Kanun gereğince İnhisarlar sâfi hâsîlatından % 5 nispetinde 20 748 450 lira belediyeler hissesi ile 4522 sayılı Kanun gereğince bira, şarap, barut ve kibrit kahve kârlarının % 35 i Kurumlar Vergisi 17 964 748 lira ayrılımak suretiyle Hazine hissesi geçen seneye nazaran 137 773 753 lira fazlasıyla 899 706 270 lira olarak tesbit olunmuştur.

İnhisarlar İdaresinin Hazine Hissesinde maada sağladığı gelirler aşağıda gösterilmiş ve Hazine Hissesi ile birlikte 972 297 519 lirayı bulmuştur.

	1959	1960
Hazine Hissesi	761 932 517	899 706 270
Tayyere Resmi	7 871 843	10 628 051
Kurumlar Vergisi	9 170 963	17 964 748
Belediyeler Hissesi	19 704 882	20 748 450
Bira İstihâl Vergisi	10 800 000	12 000 000
Kibrit » »	10 500 000	11 250 000
Yekûn	819 980 205	972 297 519

1960 yılı satışlar tahlili

	Ölçü	Satış	Vasati fiyat Kuruş S.	Satış masrafları	Satış bedeli	Kâr
<i>I - İnhisar dahilî satışlar:</i>						
1. Tütün :						
Satış	Kilo	33 000 000	2 092,72		690 599 125	
Maliyet			962,60	317 656 420		
Satış Mas.			213,94	70 602 324	388 258 744	302 340 331
2. Tuz :						
Satış	Ton	385 000	4 182,—		16 100 300	
Maliyet			1 852,—	7 181 400		
Satış Mas.			1 309,—	5 040 300	12 171 700	3 928 600
3. Çay :						
Satış	Kilo	8 000 000	4 000,—		320 000 000	
Maliyet			2 218,30	177 464 000		
Satış Mas.			294,—	23 520 000	200 984 000	119 016 000

	Ölçü	Satış	Vasatî fiyat Kuruş S.	Satış masrafları	Satış bedeli	Kâr
4. İspirtolar :						
Satış	Litre	15 351 000	203,49		31 238 353	
Maliyet			103,35	15 865 291		
Satış Mas.			19,98	3 067 344	18 932 635	12 305 718
5. Rakılar :						
Satış	»	16 000 000	1 692,70		270 831 003	
Maliyet			425,37	68 059 200		
Satış Mas.			190,02	30 403 203	98 462 403	172 368 600
6. D. İçkiler :						
Satış	»	3 443 000	1 687,64		58 105 623	
Maliyet			656,49	22 602 890		
Satış Mas.			160,—	5 508 820	28 111 710	29 993 913
Inhisar dâhilî kârlar yekûnu						639 953 212
<i>II - İnhisar harici satışlar:</i>						
7. Bira :						
Satış	»	30 000 000	198,33		59 500 000	
Maliyet			64,67	19 401 000		
Satış Mas.			31,67	9 500 000		
İstihsal Ver.			40,—	12 000 000	40 901 000	18 599 000
8. Şarap :						
Satış	»	5 000 000	187,01		9 350 586	
Maliyet			99,28	4 964 398		
Satış Mas.			9,49	474 500		
İstihsal Ver.			20,—	1 000 000	6 438 898	2 911 688
9. Barut :						
Satış	Lira	1 500 000	100,—		1 500 000	
Maliyet			48,—	720 000		
Satış Mas.			7,—	105 000	825 000	675 000
10. Kibrit :						
Satış	San.	75 000	50 000,—		37 500 000	
Maliyet			20 475,—	15 356 250		
Satış Mas.			7 125,—	5 343 750		
İstihsal Ver.			15 000,—	11 250 000	31 950 000	5 550 000
11. Kahve :						
Satış	Kilo	3 000 000	4 000,—		120 000 000	
Maliyet			1 548,—	46 440 000		
Satış Mas.			141,—	4 230 000	50 670 000	69 330 000

Ölçü	Satış	Vasati fiyat Kuruş S.	Satış masrafları	Satış bedeli	Kâr
Satış kârları :					737 018 900
Harici satış kârları				500 000	
Maliyete giren bütçe masrafları ve sair gelirler				18 000 000	18 500 000
					755 518 900
Faiz, amortisman, sabit kıymetler sigortası ve sair masraflar					17 300 000
Bütçe (B) cetvelinde gösterilen satış kârları :					738 218 900
Bütçe varidatı				5 050 000	
Millî Müdafaa Vergisi				388 357 135	393 407 135
Bütçe varidatı yekûnu :					1 131 626 035
Bütçe masrafları				182 578 516	
Tayyare Resmî				10 628 051	
Kurumlar Vergisi				17 964 748	231 919 765
Belediyeler Hissesi				20 748 450	
Hazine Hissesi :					899 706 270
İnhisarlar hâsılatı			511 349 135		
Müdafaa Vergisi			388 357 135		
			899 706 270		

Rapor

21.1.1960

Bütçe Encümeni Yüksek Reisliğine

İnhisarlar Umum Müdürlüğüne ait 1960 yılı bütçe kanun tasarisını tetkik ettik :
İdarenin umumi faaliyetleriyle bütçe mufredatı hakkındaki görüşlerimizi Yüksek Riyasetin-
ce tertiplenen kayıtlara mütenazıran aşağıdaki şeşilde arz ve izah eyleriz :

I - KISIM

İnhisarlar Umum Müdürlüğü çalışmaları hakkında umumi görüşlerimiz

A) Umumi mütalâalar :

İnhisarlar Umum Müdürlüğü, snai ve ticari faaliyetleriyle vergi tahsil eyliyen, hükmi şah-
siyeti haiz, mülhak bütçeli bir Devlet müessesesidir.

Muhtelif kanunlarla (1) ihdas edilmiş bulunan İnhisarların yüklendiği vazifeleri bu idare
36 fabrika ve atelye, 51 tuzla, 304 Y. T. İşletme atelyesi ve bakım evi, 29 başmüdürlük, 69 mü-
dürlük, 470 memurluk ve 1 450 başbâyiliktan terekükübeden organizanyonu ile ifa etmektedir.

İş hacmi :

	1 9 5 9		1 9 6 0	
	Lira	%	Lira	%
1. Tütün	940 525 000	57,49	1 056 402 500	52,74
2. Tuz	16 859 900	1,03	19 950 300	0,99
3. Çay	280 000 000	17,12	320 000 000	15,98
4. İspirto ve iç- kiler	360 186 710	22,02	447 729 325	22,35
5. Barut	3 345 000	0,20	1 500 000	0,07
6. Kibrit	35 000 000	2,14	37 500 000	1,87
7. Kahve	—	—	120 000 000	6,—
	<u>1 635 916 610</u>	<u>100,—</u>	<u>2 003 082 125</u>	<u>100,—</u>

Bu tablonun tetkikiyle anlaşılacağı gibi idarenin iş hacmi 1959 yılında 1 635 916 610 lira
iken 1960 yılında 367 165 515 lira fazlasıyla 2 003 082 125 lira civarında olacaktır.

(1) 3078 sayılı Tuz Kanunu

- 3497 » Tütün ve tütün inhisarı Kanunu
- 4223 » Çay inhisarı Kanunu
- 4250 » İspirto ve ispirotolu içkiler Kanunu
- 5856 » Kibritin inhisardan çıkarılması Kanunu
- 6656 » Biranın inhisardan çıkarılması Kanunu
- 6551 » Patlayıcı maddelerin inhisardan çıkarılması Kanunu

Sermaye : /

İdarenin 6443 sayılı Kanunla kabul edilmiş olan mütedavil sermayesi 300 000 000 liradır.

1954 senesinden bu yana gerek iş hacminde müşahede edilen artış ve gerek 4 Ağustos 1958 kararlarıyla tatbik edilmeye başlanılan kambiyo satış primleri neticesinde iptidai madde ve malzeme fiyatlarında husule gelen mühim nispetteki yükselme sebebiyle döner sermaye, ihtiyacı karşılayamaz bir hal almış olduğundan, bunun 750 milyon liraya çıkarılması için yeniden bir kanun tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

İdarenin 31 . XII . 1959 tarihindeki sermaye durumu aşağıda gösterilmiş olup bu da sermayenin artırılması lüzumunu teyid etmektedir.

A K T İ F		P A S İ F	
1. Para	44 000 000	1. Ödenmiş sermaye	143 640 313
2. Stoklar	590 000 000	2. Sigara ihtiyatı	505 700
3. M. sermaye sabit kıymetleri	10 000 000	3. Bonolar	251 000 000
4. İştirakler	360 000	4. İdarenin Y. T. destekleme	
5. Alacaklar	121 185 020	hesabına borcu	41 793 423
		5. Krediler	37 992 000
		6. Hazineye borç	290 613 584
Yekûn	765 545 020	Yekûn	765 545 020

Personel durumu :

Umum Müdürlüğün 4896 sayılı Teşkilât Kanununa bağlı (8) sayılı cetveli ile 3 765 kişiden terekübeden memur kadrosu 5804 sayılı Kanunla 3 732 ye indirilmiştir.

Gittikçe artan istihlâk ihtiyaçlarını karşılamak üzere, tütün fabrikalarıyla, İşletme atelyeleri ve bakım evleri teşkilâtının genişletilmesi zarureti ve çay ziraatinin gelişmesi sebebiyle 6939 sayılı Kanun çıkartılmış ve İnhisarlar Umum Müdürlüğü kadrosu (3 509) kişi olarak tesbit edilmiştir.

(L) cetvelindeki (145) memurdan yüksek kadrolulardan (1) aşağı derece kadrolardan da (29) ki ceman (30) kadro alınmak suretiyle (L) cetveli 1960 senesinde 115 olarak kalmıştır.

İdarenin faaliyeti hakkındaki görüşlerimiz :

İdarenin faaliyeti :

I - İşletmecilik

II - Tevzi

III - Hazineye temin eylediği gelir.

I - İşletmecilik bakımından

Aşağıda arz ve izah dılmıştır.

a) Tütün fabrikasyonu :

Memleketin sigara ve bilûmum tütün mamulleri ihtiyacı İstanbul, İzmir, Samsun, Adana, Malatya ve Bitlis'teki 6 fabrika ile temin edilmektedir. Her sene artmakta olan istihlâki karşılamak üzere bu fabrikaların 1949 yılındaki senelik normâl kapasiteleri mecnuu olan 17 185 000 kilo, yapılan tevsi ve makina ilâveleriyle meemu kapasite yüzde seksen artırılmak suretiyle 30 000 000 kiloya çıkarılmış bulunmaktadır. İstihlâkin bu miktarı aşması veya stokların satışlara müvazi bir şekilde artırılması

için fabrikalarda fazla mesai yapılmaktadır. Bu yıl da fazla mesai suretiyle çalışılacağı gibi, inşası ilerlemekte olan 58 000 kilo günlük imâl kapasitesindeki Maltepe Sigara Fabrikasının ikmaline kadar da forse çalışmaya devam edileceği anlaşılmaktadır.

Maltepe Sigara Fabrikasının inşaat dâhil tesisat ve makinalarının tahmini olarak 80 milyon lira ya mal olacağı ve sigara sanayiinin bütün yeniliklerini ihtiva edeceği ifade edilmektedir.

Buna muvazi olarak diğer fabrikaların da satış hinterlântlarındaki inkişaf lar da göz önüne alınarak takviyeleri kararlaştırılmıştır. Bu faaliyetlere muvazi olarak bir taraftan da muamelâtın ıslahına devam edilmiştir.

Puroların ıslahından sonra pipo tütünleri de gerek harman ve gerek ambalâj bakımından Garp memleketleri seviyesine yükseltilmiş, son senelerde her tarafta rağbet görmekte olan filtreli sigara imalâtına da sene içinde memleketimizde de başlanmış bulunmaktadır. Bu mevzuda 1960 yılı içinde ikinci bir filitreli sigaranın piyasaya arzı için icabeden etüdlere şimdiden girişilmiş bulunmaktadır.

1960 bütçesine tütün fabrikalarının tevsi ve ıslahı için 775 000 lira, Maltepe Sigara Fabrikasını devam eden inşaatı için 6 000 000, tesisatı için 6 000 000 lira, inşaatına 1959 yılı içinde başlanılmış olan işçi lojmanları için, 3 000 000 lira tahsisat konulmuştur. Tütün fabrikalarının makina ihtiyaçları için de 7 500 000 lira ayrılmış bulunmaktadır.

b) *Yaprak tütün işleme si :*

5113 ve 6476 sayılı kanunlarla satın alınacak veya yaptırılacak tütün işleme ve bakım atelyeleri için ayrılmış olan 10 000 000 lira ile başlatılmış olan İzmit, Maltepe Yaprak Tütün Bakım atelyelerinin inşaatına devam olunacağı gibi Trabzon Tütün Bakım Atelyesi tevsi edilecek ve Sinob ve Akhisar'da yeni tütün bakım atelyeleri yaptırılacaktır.

Yaprak tütün işleminde tasarruf sağlamak gayesiyle mekanizasyona gidilmesi yolundaki faaliyetler müspet neticeler vermiş olduğundan 1960 senesinde de bu maksatla 800 000 liralık bir tahsisat ayrılmıştır.

c) *İspirtolar :*

Yurdun sanayi, yakılacak, Tuvalet ve saf ispirto ihtiyacı, Şeker Şirketinin Eskişehir ve Turhal'daki fabrikalarından celbedilmek ve küçük bir kısmı da İnhisarlar Umum Müdürlüğü fabrikalarından temin ve ihtiyaç mahallerine göre denatüre edilmek suretiyle sağlanmaktadır. Bu fabrikaların 19 910 000 litre olan mecmu imalât kapasiteleri memleket istihlâkını karşılayacak vüsattedir.

ç) *İspirto ve ispirtolu içkiler fabrikaları :*

1. *Rakı ve votka imalâtı :*

Bu iki nevi içki Paşabahçe Fabrikasında imâl edilmekte rakı ise ayrıca İzmir, Diyarbakır ve Gaziantep fabrikalarında yapılmaktadır. Mecmu normâl kapasiteleri 13 950 000 litre olan bu fabrikaların imalâtı forse çalıştırılmak suretiyle 16 500 000 litreye çıkarılabilmektedir.

2. *Likör, kanyak ve diğer içkiler :*

Muhtelif cins likörlerle, kanyak, cin ve vermut Mecidiyeköy Fabrikasında imâl olunmaktadır. Bu fabrikanın senelik normâl kapasitesi :

	Litre
Likör	600 000
Kanyak	330 000
Cin	70 000
Vermut	350 000

Olmak üzere 1 350 000 litredir. Buna rağmen fabrika fazla mesai ile imalâtını 1 450 000 litreye kadar çıkarmış bulunmaktadır. Mevcudu 18 i bulan Likör çeşitlerine ilâveten sene içinde piyasa-

ya çıkarılmış ve beğenilmiş olan Moka Liköründen başka ihzaratına geçilmiş bulunan Limon Likörü de 1960 yılında piyasaya arz edilmiş olacaktır.

3. Şarap fabrikaları :

Bir inhisar maddesi olmamakla beraber Umum Müdürlük Ankara, İzmir, Gazianteb, Tekirdağ, Elâzığ, Ürgüç şarap fabrikaları ile şarap evlerinde şarap imal etmektedir. Umumi kapasiteleri 13 000 000 litre olan bu fabrikalarda 1959 kampanyasında 12 500 000 litre şarap yapılmıştır.

Şaraplık üzüm istihsalindeki artışı değerlendirmek üzere mevcut şarap fabrika ve imalâthanelerinin kapasiteleri kısmen tevsi edilmiş ve ayrıca Çanakkale vilâyetinde 1 650 000 litre kapasitesinde bir şarap fabrikası inşasına başlanmış olup önümüzdeki şarap mevsimine yetiştirilmesine çalışılmaktadır.

Ayrıca, Trakya'da, Tekirdağ şarap fabrikasına yardımcı olacak bir tesisin plân ve projelerinin ihzarına geçilmiş bulunmaktadır.

Memleket yaş üzüm mahsulünün değerlendirilmesi suretiyle müstahsılın korunmasına hâdim olan bu faaliyetler memnuniyetle zikre şâyan görülmüştür.

4. Bira fabrikaları :

İstanbul ve Ankara'daki iki bira fabrikasının normal senelik kapasiteleri 20 milyon litre civarında olmasına rağmen her sene yapılan tevsi ve alınan tedbirler sayesinde imalât 30 - 33 milyon litreyi bulmuştur.

Memleket ihtiyacının bu miktarın da üstünde olması yeni bir fabrikanın kurulmasını icabettirmiş ve bu maksatla Yozgad'da da kurulması takarrür eden 15 milyon litre kapasitesindeki Bira Fabrikası için lâzımgelen arsa mübayaâ edilmiş ve 1960 malî senesi içinde inşaata geçilmesi programlaştırılmıştır.

İstanbul Bira Fabrikasının tevsi işine devam edilmiş ve tahammür kaynatma cihazları yurda gelmiş olup bunların montajları 1960 yılında ikmal edilecek ve bu suretle senede asgari 35 000 000 litre biranın piyasaya arzı imkânı hâsıl olacaktır.

Yukarda arz olunan işler için muhtelif içki fabrikaları inşaat ve tevsiyatı için 7 000 000 lira, Yozgad Bira Fabrikası için 3 200 000 lira içki fabrikaları makinaları için 7 500 000 lira tahsisat konulmuş bulunmaktadır.

d) Tuz işletmeleri :

Tuz rezervleri bakımından dünyanın en zengin bir memleketi olan yurdumuzda halen 1 deniz 2 göl 7 kaya ve 49 kaynak tuzlası olarak ceman 59 tuzla faaliyettedir. Bu tuzlalardaki mecmu istihsal 1959 da 500 000 tonu bulmuştur. Bu istihsal yurdun tuz ihtiyacını tamamen karşıladığı gibi ihracata da imkân vermektedir. İzmir'de Çamaltı deniz tuzlasında bir program tahtında yapılan tevsiilerin son safhasına gelinmiş olup ikmalinde, tevsiden evvel 160 000 tonluk bir tuzla olan Çamaltı'nın istihsal kapasitesi 400 000 tona yükselmiş bulunacaktır.

İhracatı kolaylaştırmak bakımından tahmil işlerinin süratlendirilmesi zarureti muvacehesinde gelecek eenebi gemilere en iktisadi şekilde tuz verilmesi için kanal, iskele veya havai hat tesis işinin etüd ettirilmesine başlanılmış olduğu görülmüştür.

Dahilî sevkiyatı kolaylaştıracak olan prese tuz işi de ele alınmış olup bu işe icabeden makinalar sipariş edilmiştir.

Göl tuzlalarında, sofrâ ve mutfak tuzu imali işi ve kaya tuzlarından Çankırı, Tepesideiik ve Oltu tuzlarına elektrik cereyanı temini mevzuu ele alınmıştır.

Memba tuzlalarından bilhassa Doğu ve Güney - Doğu bölgelerinde 20 kadarının kapasitelerinin 20 000 ton kadar artırılması işinin, iki senelik bir programa bağlanmış bulunduğu memnuniyetle görülmüştür. İç tuzlalar kapasitelerini bu suretle tezyidi ve tuzlalar civarında yaşayan halkın tuz ihtiyaçlarını daha ucuza ve daha kolaylıkla temine mâtuf bu çalışmaların süratle neticelendirilmesi temenni olunur.

Tuzlaların ana yollarla irtibatını sağlayacak iltisak yollarının inşasındaki müspet neticeler, bu mevzudaki çalışmalara devam edilmesini telkin etmektedir. Bu maksatla 1960 bütçesine 700'000 liralık tahsisat vaz'edilmiş bulunmaktadır.

Tuz mevzuunda yurdumuzun sahip bulunduğu hudutsuz imkânlar nazarı dikkate alınarak, memlekette iptidai maddesi tuz olan veya tuz tâli maddeleri sanayiinin, hususi teşebbüsle iştirak halinde, bu olmadığı takdirde İnhisarlar Umum Müdürlüğünce doğrudan doğruya kurulması işinin ele alınmış olduğu da memnuniyetle müşahede edilmiştir.

Tuz işletmeleriyle ilgili olarak bu sene tuzla bina ve ambarları inşaatı için 900 000 lira, makina ve teçhizat mübayaası için de 500 000 lira, Çamaltı, Yavşan ve diğer tuzlalarda yaptırılacak yeni tesisler ve bunların genişletilmesi, sınırlandırılması masrafları olarak tuzla yolları için yukarıda bahsi geçen 700 000 lira dâhil 1 500 000 lira tahsisat vaz'edilmiştir.

e) Çay işletmesi:

İnkişaf etmekte olan memleket çay istihlâkine ve çaylıkların genişlemesine muvazi olarak programlaştırılmış bulunan çay işletmelerinin kurularak faaliyete sevklerine devam edilmiştir.

Rize vilâyetinde Fener mevkiinde 1947 yılında faaliyete geçen çay fabrikasından sonra Gündoğdu, Çayeli fabrikaları ve Pazar, Hopa, İyidere atelyelerinin 1957 senesinde çalışmaya başlamaları neticesinde 30 tonluk günlük kapasite 240 tona çıkarılmış idi. 1958 yılında mevcut üç fabrika ve üç atelyeye ilâveten 20 şer ton kapasiteli Kendirli, Azaklı, Salarha ve Musadağı atelyeleri faaliyete sevk edilmiş ve günlük kapasite 320 tona iblâğ edilmiştir.

1959 senesinde 20 şer tonluk olmak üzere, Pazarköy, Eskipazar, Çiftlik, Tirebolu mevkiilerinde 4 atelye daha kurulmuş ve bu suretle çay işletmelerimiz kapasiteleri 400 tona çıkmış bulunmaktadır.

Ayrıca, İyidere Çay Fabrikası hali inşaada olup, Arhavi ve Hopa Çay fabrikalarının da ihalesi yapılmış olduğundan bunların da inşaatı başlamak üzeredir.

Bu atelye ve fabrikaların makinalarının. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu tarafından imal edilmiş olmasının 6 282 000 dolârlık döviz tasarrufuna imkân bahşetmiş olduğunu memnuniyetle kaydetmek isteriz.

1960 yılında çay ziraatinin fevkalâde inkişafına muvazi olarak her sene artan çay yaprağı istihsalinin icabettirdiği yeni fabrika ve atelyelerin işletmeye açılmasına devam olunacaktır. Güneysu, Derepazarı, Vekiköy, Karadere, Taşlıdere'de günlük kapasiteleri 50 şer ton ve Büyükköy'de 20 ton kapasitesinde 6 atelyenin inşasına geçilmiştir.

Bunlara ilâveten mevcut Rize, Çayeli ve Gündoğdu fabrikalarının günlük kapasitelerinin yüzer tona ve günlük kapasiteleri 20 şer ton olan 11 atelyenin kapasitelerinin de 50 şer tona çıkarılması programa alınmıştır. Bu suretle 1960 senesinde tevsi ve tesisleri ikmal edilecek işletmelerin 1961 imalât kampanyasında günlük kapasiteleri 1 170 tona yükselmiş bulunacaktır.

Yerli çay istihsalinin artışı mühim bir döviz tasarrufuna da imkân vermiştir. Fîlhakika 1959 yılı sonunda 7 000 000 kiloya varan çay istihlâkından 4 148 000 kilosu yerli çayla karşılanmış bulunması neticesinde yalnız bir senede 6 000 000 dolârdan fazla bir döviz tasarrufu temin edilmiştir. Bu şekilde 1949 yılından beri sağlanan döviz miktarı ise 22 425 000 dolâra bulmuştur.

1960 bütçesinde çay fabrika ve atelyelerinin inşaatı ile çay fabrikası ve atelyelerinin ana yollarla irtibatını temin için yapılması icabeden iltisak yollarına 2 450 000 lira, makina teçhizat mübayaası için de 13 700 000 lira tahsisat ayrılmış bulunmaktadır.

Yukarıki izahattan anlaşılacağı üzere, gerek çay ziraatında ve gerek çay fabrikasyonunda kısa zamanda kaydedilen ve büyük bir vüsat iktisabeden inkişaf sayesinde, çay ziraat sahası olan Doğu - Karadeniz mntakası halkının eline son yıl içinde 55 ilâ 60 milyon lira gibi mühim bir meblâğın geçmesi temin edilmek suretiyle bu bölgede büyük ölçüde iktisadi sosyal kalkınma sağlanmış ve bu neticenin elde edilmesinde bilhassa İnhisarlar İadresinin şükran ve takdire şayan büyük hizmetleri sebk etmiş bulunmaktadır.

f) *Kibrit işletmesi :*

Bir inhisar maddesi olmaktan çıkmış bulunan kibrit, hususi teşebbüs tarafından da imal edilmektedir. Evvelce senede 60 bin sandık olan kibrit işletmesi kapasitesi, hususi sektörün de bu mevzuda faaliyete geçmesi neticesinde 110 000 sandığa yükselmiş bulunmaktadır ki bu miktar memleket ihtiyacını tamamen karşılayacak bir haddedir.

Inhisarlar İdaresinin kibrit kutularını islah için almış olduğu kararın 1960 yılı içinde tatbik sahasına konulmasını temenni ederiz.

g) *İşletmelerde işçi ve sosyal yardım işleri :*

Inhisarlar Umum Müdürlüğü iş yerlerinde iş hacminin mütemadi inkişafı, bu idarede işçi adedini artırmış bulunmaktadır. Halen :

Tütün fabrikalarında	5 988
İçki fabrikalarında	3 121
Müteferrik fabrikalarda	1 604
Çay işletmelerinde	2 918
Müstakil tuzlalarda	1 003
Müstakil Y. T. depolarında	12 425
Merkeze bağlı iş yerlerinde	642
Başmüdürlüklere bağlı »	4 472
	<hr/>
olmak üzere ceman	32 113

işçi çalışmaktadır.

Ödenen senelik işçilik ücreti 120 537 000 lira civarındadır. Vasati saat ücretleri 119 âzami saat ücreti ise 330 kuruştur.

Sosyal yardımlar :

Ücretler haricinde, işçilerin geçim şartlarını kolaylaştırmak, hayat seviyelerini yükseltmek ve bu suretle işteki verimlerini artırmak gayesine mâtuf olarak yapılan yardımlar meyamında verilen yemek bedelleri 1959 da kap başına 100 kuruştan 120 kuruşa çıkarılmıştır. Bu yardımın senelik baliği 8 500 000 lira civarındadır. Ödenen prim ve tazminatlar 1 298 000 lira, sigorta primleri 11 400 000 ilra, Dahilî Nizamname gereğince yapılan yardımlar 3 900 000 lira, çocuk yuvaları yardımları 425 000 lira, giyim yardımı 647 000 lira, süt, sigara, ve saire gibi yardımlar tutarı 290 000 lira, jübile masrafları 60 000 lira olmak üzere ücretler haricinde işçilere senede 26 500 000 liraya yakın bir yardım yapılmaktadır.

II - Tevzi bakımından

Inhisarlar Umum Müdürlüğü, merkez teşkilâtından maada 29 başmüdürlüğe bağlı 69 müdürlük, 470 memurluk ve 1 450 başsaticıdan ibaret bir satış, tevzi organizasyonuna sahiptir. Satışın tevzi masrafları da (Nakliye, beyiye, sigorta, ambar kiralari ve müteferrik masraflardan terekübetmektedir).

Başmüdürlükler teşkilâtı tevzi organı olarak kabul edildiği takdirde, 1960 yılı bütçesinin (A/1) cetvelinde vilâyetlere ait masrafların yekûnu 22 202 200 lirayı tevzi masrafı olarak kabul etmek doğru olur. 1960 senesi Millî Müdafaa ve İstihsal vergileri hariç inhisar mamullerinin satış tutarı 1 614 724 000 lira tahmin edildiğine göre, Inhisarlar İdaresinin kendi teşkilâtı ile yaptığı tevzi için ödiyeceği masrafların satış bedellerinin % 1.37 sine tekabül ettiği görülmektedir. Geçen yıl bu nispet yüzde 1.60 ı bulmakta idi.

III - Hazineye temin ettiği gelir bakımından

İnhisarlar İdaresi Hazineye; a) Satış kârı, b) Millî Müdafaa Vergisi olmak üzere iki şekilde gelir temin eylemektedir.

a) Satış kârları :

1960 yılı bütçesinin (B) cetvelinde 1 131 625 035 lira gelir tahmin edilmektedir. Bunun 738 218 900 lirası İnhisarlar varidatı, 393 407 135 lirası ise muhtelif resimler ve hasılattır. Eski senelere nazaran çeşitli mamulâtın kâr nispetleri aşağıya çıkarılmıştır :

Yıl	Mamul tütün %	İspirto ve ispirotolu içkiler %	Tuz %	Barut %	Çay %	Kibrit %	Kahve %
1949	43,41	44,59	55,17	30,36	39,02	13,44	
1950	42,69	42,81	53,15	34,20	43,10	8,32	
1951	44,43	45,90	56,43	36,11	43,50	9,43	
1952	45,13	50,64	53,10	30,—	43,21	8,25	
1953	39,82	50,41	53,24	29,38	43,16	4,65	
1954	40,59	52,22	51,69	25,20	37,63	2,46	
1955	49,02	54,21	44,31	26,01	46,20	3,47	
1956	45,46	50,76	39,62	29,80	50,56	0,32	
1957	44,57	51,20	32,76	32,10	49,82	3,44	
1958	45,32	54,37	23,45	45,89	35,91	21,36	46,37

Umumiyetle inhisar mamulleri maliyet unsurlarından asli madde ve umumi masraflarda görülen artışa mukabil malzeme ve işçilikteki düşüşler, maliyet yekûnunda geçen yıla nazaran büyük bir fark göstermemiştir.

b) Millî Müdafaa vergileri :

İnhisar altında bulunan maddelerden tütün, tuz ve müskirattan satış bedeline ilâveten Millî Müdafaa Vergisi alınmaktadır. Bu verginin muhtelif senelerde Hazineye sağladığı geliri gösteren tablo aşağıdadır.

Sene	Tütün	Tuz	Müskirat	Kibrit	Yekûn
1950	75 686 930	2 519 369	12 009 854	8 544 062	98 760 215
1951	82 096 696	2 523 025	13 041 471	8 858 779	106 519 972
1952	91 868 499	2 885 676	13 674 068	1 492 791	109 921 034
1953	99 425 550	2 671 637	15 298 411		117 395 598
1954	114 938 898	3 110 864	18 299 725		136 349 487
1955	147 668 311	2 860 444	14 972 737		165 501 492
1956	166 116 952	3 202 958	15 746 946		185 066 856
1957	196 108 910	3 211 503	16 222 053		215 542 466
1958	248 720 898	3 503 553	16 192 005		268 421 452

İnhisar maddeleri satışının artışına uygun suretle Millî Müdafaa vergilerinin de arttığı görülmektedir. 1959 yılında bu miktar 342 315 980 lira olarak hesaplanmış ve 1960 yılı içinde Millî Müdafaa vergileri tutarı 388 357 135 lira olarak tahmin edilmiştir.

İnhisar maddeleri dışında kalan bira, kibritten evvelce Milli Müdafaa Vergisi olarak ödenmekte olan miktarların, İstihsal Vergisine inkilâbetmiş olduğunu ve bu sebeple İnhisarlar Umum Müdürlüğü gelirleri meyanından çıkartılmış bulunduğunu da zikretmek icabeder. 1960 yılında bu maddelerden Umum Müdürlük İstihsal Vergisi olarak 23 250 000 lira ödiyecektir.

II. — Kısım

1960 yılı bütçesi masraf kısmı

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1960 yılı bütçesinde (A/1) kısmı için 97 128 516 lira ve (A/2) kısmı için 85 450 000 lira teklif edilmektedir.

(A/1) kısmındaki geçen yıla nazaran fazlalık 54 956 671 lira, (A/2) kısmındaki fazlalık da 12 200 000 liradır.

(A/1)

Bütçenin (A/1) kısmında idarenin âdi masraflarına aidolan fazla ve noksanların fasıl ve maddeleri aşağıya çıkarılmıştır.

(A/1) kısmındaki geçen yıla nazaran mevcut 54 956 671 liradan 50 000 000 lirasının Umum Müdürlüğün mütedavil sermayesine ilâve edilecek olan miktar olduğunu işaret etmek doğru olur.

Bu şekilde cari masraflardaki fazlalık 4 956 671 liradan ibaret kalmaktadır.

(A/1) Cetveli

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1960 teklifinin 1959 bütçesiyle verilen tahsisata nazaran	
			Fazlası Lira	Eksiği Lira

İkinci kısım — Personel masrafları

I - Ücretler

202	Memur ve hizmetliler ücretleri		
11	Umum müdürlük memurları ücreti		1 388 000
12	Vilâyetler memurları ücreti		5 108 000
13	Fabrikalar ve işletmeler memur ücreti		1 774 600
21	Umum müdürlük hizmetlileri ücreti		544 950
22	Vilâyetler hizmetlileri ücreti		1 807 500
23	Fabrikalar ve işletmeler ücreti		142 700
203	Geçici hizmetliler ücreti		
11	Umum müdürlük geçici hizmetliler ücreti		112 100
12	Vilâyetler geçici hizmetliler ücreti		12 600
13	Fabrika ve işletmeler geçici hizmetliler ücreti		3 675
204	Ecebebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücreti		19 175

1960 teklifinin 1959 bütçesiyle verilen tahsisata nazaran

Fazlası Eksiği
Lira Lira

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Fazlası Lira	Eksiği Lira
206	12	Vilâyetler me. çocuk zammı	25 000	
	31	Umum müdürlük me. ölüm yardımı	4 000	
	32	Vilâyetler me. ölüm yardımı	12 000	
	33	Fab. ve işletmeler ölüm yardımı	4 000	
209	11	% 6 emekli ve % 25 giriş kesenekleriyle artış farkları karşılığı	1 312 400	
	12	% 1 ek karşılığı	176 255	
	13	Emekli ikramiyeleri karşılığı	1 100 000	
	14	Sandık yönetim masrafları karşılığı	46 500	
210		Temsil tahsisatı	2 100	
229		Memur, hizmetli, emekli dul ve yetim aylıklarına yapılacak değişikliklerin gerektirdiği her türlü masraf karşılığı (Bu fasıldan (A/1) işaretli cetvelin alâkalı tertiplerine gerekli tahsisatı aktarmaya Maliye Vekâleti yetkilidir)		9 690 800

Üçüncü kısım

301	20	Döşeme	2 500	
	30	Demirbaş	5 000	
	50	Aydınlatma	5 000	
302	20	Döşeme	5 000	
	30	Demirbaş	20 000	
	60	Isıtma	100 000	
304	11	Merkez posta ve telgraf ücretleri	10 000	
	21	Merkez telefon ve başka muhabere ücret ve masraf.	10 000	
	22	Vilâyetler telefon ve başka muhabere ücret ve masrafları	20 000	
306		Giyecekler	120 000	
307	10	Daimî memuriyet harcırahı	50 000	
	20	Muvakkat memuriyet harcırahı	100 000	
	30	Müfettişler harcırahı	300 000	
308	11	Merkez tedavi masrafları	10 000	
	12	Vilâyetler tedavi masrafları	15 000	
	13	Fab. ve işletmeler masrafları	15 000	

Dördüncü kısım — Daire hizmetleri

403		Temsil masrafları	5 000	
407	40	Mahkeme harçları	6 000	
	60	Kaçığın menî ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanun ve ekleri gereğince yapılacak ödemeler.	8 000	
417		5237 sayılı belediye gelirleri Kanunu gereğince ödenecek vergi ve gelirler.	2 500	

1960 teklifinin 1959 bütçesiyle verilen tahsisata nazaran

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Fazlası Lira	Eksiği Lira
420	11	İşçi ücretleri ve diğer ödemeler.	70 000	
	12	Yönetim masrafları	12 500	
	13	Teknik masraflar	25 000	
421	12	Kaçakla mücadele	5 000	
447		7126 sayılı kanununun 37 nci maddesi gereğince sivil müdafaa fonu karşılığı	67 416	
448		Muhafazasına lüzum kalmıyan evrak ve vesaikın imha edilmesi hakkındaki 6696 sayılı Kanun gereğince teşekkül edecek komisyon âzalarına verilecek ücretler ve bu kanun gereğince yapılacak hizmetler karşılığı		75 000
452	10	4489 sayılı Kanuna göre staj için ecnebi memleketlere gönderileceklerin harcırahları ile başka her çeşit masrafları	10 000	
453	30	Korestanın İstanbul'da yapılacak umumi heyet toplantısı masrafları	75 000	
459		Spor masrafları	2 500	
470	10	Kurs umumi masrafları	500	
	20	Öğrenci bursları	20 000	
	30	İnhisarlar me. meslek kursu umumi masrafı	30 000	
Yekûn			14 722 471	9 765 800

Bütçe lâyihasının esbabı mucibesinde izah olunan bu maktar zaruretlere ve kanuni sebeplere istinad ettirilmiş bulunmaktadır.

(A/2) Masraf kısmı

Bütçenin bu kısım fasıl ve maddeleri arasında 1959 yılına nazaran aşağıda tebarüz ettirilen değişimler yer almaktadır.

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Fazla Lira	Noksan Lira
701	12	Vilâyetler yapı onarımı	100 000	
	13	Fabrika ve işletmeler onarımı		200 000
735	11	Umum Müdürlük binası inşaatı	1 000 000	
	12	Vilâyetler binası inşaatı	500 000	
736		Tütün bakım evleri (5113 ve 6476 sayılı kanunlar)	5 000 000	
741	30	Rize Çay Fabrikası inşaatı	5 000 000	
761		Tuzlalar tesisleri	800 000	
Yekûn			12 400 000	200 000

Yatırımlar tablosunun :

701 nci faslına mevzu ödenekle Umum Müdürlük Merkez Ambarı tamirâtı idare binalarının ve fabrikaların müteferrik tamirâtı ile bâzı yerlerde ihata duvarları yapılacaktır.

735 nci fasılda istenen tahsisatla başlamış bulunan Umum Müdürlük binasının inşaatına devam olunacaktır.

Ayrıca yapılacak Çarşamba, Kırşehir, İskenderun, Kalecik idare binaları ve ambarları ile programa alınan Bergama, Fethiye, Erzincan idare binası ve ambarları ve Niksar tütün kapanı, İzmir Başmüdürlüğü levazım ambarı, Biga, Datça, Fatsa, Eşme, Zonguldak idare binaları ve ambarları inşa edilecektir.

Yaprak tütün bakım ve işletme evleri inşa edilmek üzere gelecek yıllara sâri mukaveleler akdine ve bu maksatla her yıl bütçesine 5 milyon lirayı geçmemek üzere tahsisat konulmasına dair olan 5113 sayılı Kanun ile kabul edilen 25 milyon liralık sarf yetkisi kâfi gelmediğinden bu miktar 6476 sayılı Kanunla 34 milyon liraya çıkarılmış bulunmakta ise de, inşasına başlanmış bulunan Maltepe, Paşalimanı ve Yayladağ yaprak tütün bakım evlerinin inşaatının tamamlanması ve muhtelif bölgelerde inşası zaruri görülen yeni tütün bakım ve işletme atelyeleri ile ambarlarının icabettirdiği masrafların karşılanabilmesi için sözü geçen sarf salâhiyetinin senede 10 milyon lirayı geçmemek üzere ceman 100 milyon liraya çıkarılması hakkında hazırlanan kanun tasarısının Büyük Millet Meclisine tevdi olunduğu anlaşılmıştır.

Bu devrede kanuniyet kesbetmesi beklenen mezkûr tasarıya uygun olarak bütçenin 736 nci faslına geçen yılki tahsisattan 5 milyon lira fazlasıyla 10 milyon lira teklif edilmiş bulunmaktadır.

Bu tahsisatla İzmit ve Maltepe Tütün Bakım Evlerinin inşaatına devam olunacak ve Sinob, Trabzon ve Akhisar Bakım Evlerinin inşaatına başlanacaktır.

741 nci fasılda Maltepe Sigara Fabrikası inşaatı, tesisat işleri ve işçi lojmanları ve Yozgad Bira Fabrikası inşaatı için 18 200 000 lira ve ödenecek bonolarda Hopa ve Arhavi Çay Fabrikaları inşaatı için, 6 800 000 lira mevcuttur.

751 nci fasla, müskirat, tütün, çay fabrikaları ile tuzlalar ve yaprak tütün işletme atelyeleri ve bakım evlerinin kapasitelerinin artırılması için satın alınması lâzımgelen makina ve teçhizat bedeli olarak geçen sene olduğu gibi 30 000 000 lira tahsisat konulmuştur.

752 nci fasla mevzu 1 000 000 lira idarenin gittikçe artan taşıt ihtiyaçları temini yolunda kullanılacağı gibi bilhassa çay bölgelerinde güçlüklerle sağlanan nakliyat işlerinde bir dereceye kadar kolaylık sağlanmış bulunacaktır.

761 nci fasla tuzlalar için vaz'olunan 1 500 000 lira ile azmak inşaatı, kanal takviyeleri, sıcak su havuzları inşaatı, presler, bina inşaatı yapılacağı gibi tuzlaların ana yollarla irtibatını sağlayacak yollar inşası da derpiş edilmiş bulunmaktadır.

Hulâsa itibariyle, idarenin gerek (A/1) ve gerek (A/2) tertiplerinde 1960 yılı için âzami surette tasarrufa riayet edilmiş bulunduğu müşahade edilmiştir.

(B) - Cetveli

1960 yılı varidat tahminlerinin incelenmesi :

1960 yılı varidat tahminlerinin tetkikinde tasarı muhteviyatı varidat tahminleri geçen yıllar varidatı ile mukayese edilmiştir.

	1958 yılı bilânço Lira	1959 yılı bütçe tahmini Lira	1959 yılı 8 aylık fiili Lira
Satış kârları	438 359 985	557 236 070	370 875 682
Bütçe varidatı	5 021 974	5 050 000	1 635 729
Müdafaa Vergisi	268 421 456	342 315 980	222 943 100
Hazine H. devrolunan	10 848 160	9 500 000	6 333 336
Yekûn	722 651 575	914 102 050	601 787 847

	1959 yılı 4 aylık tahmini Lira	Yekûn Lira	1960 yılı bütçe tahmini Lira
Satış kârları	185 437 841	556 313 523	726 718 900
Bütçe varidatı	817 865	2 453 594	5 050 000
Müdafaa Vergisi	111 471 550	334 414 650	388 357 135
Hazine H. devrolunan	3 166 668	9 500 004	11 500 000
Yekûn	300 893 924	902 681 771	1 131 626 035

Yukardaki rakamlardan da görüleceği üzere 1958 yılı bilânçosuna nazaran 722 651 575 lira bir gelir sağlanmış, 1959 yılı sonuna kadar da asgari bu rakamın 180 000 000 fazlasıyla 902 000 000 lira temin edileceği anlaşılmıştır. Satışlar bilhassa son aylarda inkişaf ederek gitmekte olduğundan, son defa 20 . XI . 1958 tarihinde yapılmış olan fiyat ayarlamalarının tesiri de geçmiş ve nihayet 1960 bütçe tahminlerine, eski senelerde bulunmayan kahve satışlarının sağlayacağı gelir de ilâve edilmiş olduğundan 1960 yılı için 1 131 626 000 liralık tahminde isabet görülmüştür.

Umumi olarak verilen bu malûmattan sonra İnhisarlar İdaresi mamulâtının başlıca maddelerine ait tahminler ve bunların dayandığı unsurlar aşağıdaki şekilde gözden geçirilmiştir.

1. Mamûl tütün :

1960 satış miktarı, satış vasati fiyatı, satış hasılatı, maliyet bedeli, maliyet tutarı, satış masrafları nihayet satış kârı bakımından 1958 yılı neticeleri ve 1959 yılı durumu birlikte mütalâa edilerek keyfiyet rakamlarla aşağıya çıkarılmıştır.

Satış miktarı

Maliyet

	Kilo	V. Fiyat	Lira	V. Fiyat	Lira
1959 bütçe tahmini	30 000 000	2 055,30	616 591 250	932,54	279 762 990
1960 » »	33 000 000	2 092,72	690 599 125	962,60	317 656 420
Fark	3 000 000	2 466,93	74 007 875	1 263,11	37 893 430
1958 bilânçosu	30 086 476	1 563,45	470 389 819	693,22	208 566 543
1959 8 aylık	19 831 570	2 012,47	399 104 421	932,54	184 937 323
1959 4 aylık (Tah.)	9 915 785	2 012,47	199 552 210	932,54	92 468 661
Yekûn	29 747 355	2 012,47	598 656 631	932,54	277 405 984

	Satış masrafları		Satış kârları	
	V. fiyat	Lira	V. fiyat	Lira
1959 bütçe tahmini	206,71	62 011 750	916,05	274 816 510
1960 » »	213,94	70 602 324	916,18	302 340 381
Fark	286,35	8 590 574	917,47	27 523 871
1958 bilânosu	102,80	48 358 831	767,43	213 464 442
1958 8 aylık	206,71	40 993 838	873,22	173 173 260
1959 4 aylık (Tah.)	206,71	20 496 919	873,22	86 586 630
Yekûn	206,71	61 480 757	873,22	259 759 890

Bu liste muhteviyatından da anlaşılacağına göre 1960 yılında beher kilosu 2 092,72 kuruştan 33 000 000 kiloluk satış tahmin edilmiştir. İdarece bir kilosunun maliyeti 962,60 ve satış masrafı 213,94 kuruş hesaplandığına göre bir kilodan 916,18 kuruş kâr elde edilecektir.

Millî Müdafaa Vergisi bundan hariçtir. Bu cetvellerin ifadesine göre İnhisarlar idaresinin 33 000 000 kilo mamul tütün satışından elde edilecek satış kârı 302 340 381 liradır.

Tütün mamûllerinin 1960 yılı satışlarında -05) yılına nazaran % 10 nispetindeki artış, 1958 yılı sonunda yapılan fiyat ayarlamasının tesirinin geçmiş bulunması itibariyle normal görülmüştür.

2. Tuz

1959 yılı muhammen ve 1958 yılı fiili durumları incelemek suretiyle tetkika tâbi tutulan tuz mevzuu hakkında da aşağıdaki tablo tertibedilmiştir.

	Ton	Satış miktarı		Maliyet	
		V. fiyat	Lira	V. fiyat	Lira
1959 bütçe tahmini	325 000	41,88	13 609 900	18,58	6 037 940
1960 » »	385 000	41,82	16 100 300	18,52	7 131 400
Fark	60 000	41,51	2 490 400	18,24	1 094 360
1958 bilânçosu	350 855	46,76	16 407 950	34,59	12 135 668
1959 8 aylık	252 304	47,69	12 032 254	18,58	4 687 808
1959 4 aylık (Tah.)	123 152	47,69	6 016 127	15,58	2 343 904
Yekûn	378 456	47,69	18 048 381	15,58	7 031 712

	Satış masrafları		Satış kârları	
	V. fiyat	Lira	V. fiyat	Lira
1959 bütçe tahmini	13,18	4 284 900	10,12	3 287 960
1960 » »	13,09	5 040 300	10,21	3 928 600
Fark	12,59	755 400	10,68	640 640
1958 bilânçosu	1,46	511 603	10,71	3 760 679
1959 8 aylık	13,18	3 325 367	15,93	4 019 079
1959 4 aylık (Tah.)	13,18	1 662 684	15,93	2 009 539
Yekûn	13,18	4 988 051	15,93	6 028 618

Yukardaki izahata göre 1960 yılında beher tonu 41,82 liradan 385 000 ton tuz satılacağı, beher ton maliyetin 18,52 lirayı bulacağı ve bir ton için 13,09 lira satış masrafı yapılacağı ve nihayet bir tondan 10,21 lira satış kârı elde edileceği anlaşılmaktadır.

Muhtelif yıllar tuz satış seyrinin incelenmesi ve 1959 yılı satışlarının göstermiş olduğu inkişaf 1960 yılı için tahmin olunan satış miktarı 385 000 tonun isabetli hesap landığını göstermektedir.

Millî Müdafaa Vergisi hariç tuzdan 1960 da temin edilecek olan gelir 3 928 600 liradır.

3. Çay:

	Kilo	Satış miktarı		Maliyet	
		V. fiyat	Lira	V. fiyat	Lira
1959 bütçe tahmini	7 000 000	4 000,00	280 000 000	2 465,30	172 571 000
1960 » »	8 000 000	4 000,00	320 000 000	2 218,30	177 464 000
Fark	1 000 000	4 000,00	40 000 000	489,30	4 893 000
1958 bilânçosu	6 492 785	2 867,11	186 155 213	1 646,60	106 910 267
1959 8 aylık	4 300 243	3 999,68	171 996 180	2 465,30	106 013 891
1959 4 aylık (Tah.)	2 150 122	3 999,68	85 998 090	2 465,30	53 006 945
Yekûn	6 450 365	3 999,68	257 994 270	2 465,30	159 020 836

	Satış masrafları		Satış kârları	
	V. Fiyat	Lira	V. Fiyat	Lira
1959 bütçe tahmini	294,00	20 580 000	1 240,70	86 849 000
1960 » »	294,00	23 520 000	1 487,70	119 016 000
Fark	294,00	2 940 000	3 216,70	32 167 000
1958 bilânçosu	228,34	14 825 751	992,17	64 416 195
1959 8 aylık	294,00	12 642 714	1 240,38	53 339 575
1959 4 aylık (Tah.)	294,00	6 321 357	1 240,38	26 669 788
Yekûn	294,00	18 964 071	1 240,38	80 009 363

1960 yılında satış 8 000 000 kilo olarak tahmin edilmiştir. Kilo başına 1 487,70 kuruş hasılat hesab edildiğine göre çaydan temin edilecek varidat yekûnu 119 016 000 lira olacaktır. Son aylarda çay satışlarında görülen inkişafa nazaran 1959 yılı sonuna kadar 6 800 000 kilo çay satılabilecektir. Buna göre 1960 için tahmin olunan 8 000 000 kilo çay satışı uygun görülmüştür.

4. Rakılar :

	Litre	Satış miktarı		Maliyet	
		V. Fiyat	Lira	Fiyat	Lira
1959 yılı bütçe tahmini	13 050 000	1 577,38	218 937 750	425,37	55 511 400
1960 » » »	16 000 000	1 692,70	270 831 003	425,37	68 059 200
Fark	2 950 000	1 759,09	51 893 253	425,35	12 547 800
1958 yılı bilânçosu	13 957 803	1 194,31	166 700 498	267,38	37 320 374
1959 yılı 8 aylık	8 714 901	1 661,96	144 838 186	425,37	37 070 574
1959 yılı 4 aylık (Tah.)	4 357 450	1 661,96	72 419 093	425,37	18 535 287
Yekûn	13 072 351	1 661,96	217 257 279	425,37	55 605 861

	Satış masrafları		Satış kârları	
	V. Fiyat	Lira	V. Fiyat	Lira
1959 bütçe tahmini	190,02	24 797 600	1 061,99	138 628 750
1960 » »	190,02	30 403 203	1 077,31	172 368 600
Fark	190,02	5 605 603	1 143,72	33 739 850
1958 bilânçosu	158,70	22 152 094	768,23	107 228 030
1959 8 aylık	190,02	16 560 055	1 046,57	91 207 557
1959 4 aylık (Tah.)	190,02	8 280 027	1 046,57	45 603 779
Yekûn	190,02	24 840 082	1 046,57	136 811 336

1958 yılında yapılmış olan fiyat ayarlamasına rağmen rakı satışlarında kayda değer bir azalma olmadığı gibi 1959 yılı son aylarında satışlar tekrar yükselmeye başlamıştır. 1960 yılı için tahmin olunan 16 000 000 litreye vâsıl olunabileceği mütalâa edilmektedir.

Litre başına 1 077,31 kuruş gelir hesabı ile 1960 yılında rakı satışlarından, Millî Savunma Vergisi hariç 172 368 600 lira hasılat elde edileceği hesaplanmıştır.

Netice

Yukardaki izaha göre mamul tütün, tuz, çay, ispirotolar, rakılar, diğer içkiler, bira, şarap, barut, kibrit ve kahveden tahakkuk edecek satış kârları :

	Lira
1. Tütün	302 340 381
2. Tuz	3 928 600
3. Çay	119 016 000
4. İspirtolar	12 305 718
5. Rakılar	172 368 600
6. Diğer içkiler	29 993 913
7. Bira	18 599 000
8. Şarap	2 911 688
9. Barut	675 000
10. Kibret	5 550 000
11. Kahve	69 330 000
	737 018 900

lira ve buna yurt dışı

satışlarından elde edileceği umulan 500 000 lira ile maliyete giren bütçe masrafları ve sair gelirler toplamı 18 000 000 liranın ilâvesi ve buna mukabil mütedavil sermaye masrafları olan 17 300 000 liranın tenzili suretiyle bütçe varidatı yani (B) cetvelinin birinci faslı olan 738 218 900 liralık satış kârı hesaplamak mümkündür.

Bütçe varidatının diğer bölümlerini teşkil eden muhtelif resim, muhtelif varidat ve Millî Müdafaa vergilerinin satış kârlarına ilâvesi halinde umumi varidat bütçe tasarısının (B) cetvelinde gösterildiği gibi 1 131 626 035 lira tutmaktadır.

Bütçenin (A/1 ve A/2) cetvellerindeki masraf yekûnu 182 578 516 lira ve Tayyare Resmî 10 628 051 lira, Kurumlar Vergisi 17 964 748 lira, belediyeler hissesi 20 748 450 liranın tenzilinden sonra idarenin Hazine Hissesi olarak ödiyeceği meblâğın miktarı 899 706 270 liradır.

Temenni ve teklifler

1. Muhtelif hususi kanun ve kararnamelerle İnhisarlar Umum Müdürlüğüne tevdi edilmiş bulunan vazifelerin icabettirdiği faaliyetlerin hacmı çok genişlemiştir.

Bu itibarla, gerek halen yürürlükte bulunan kanun ile tesbit edilmiş olup kâfi gelmiyen kadroların tevsii suretiyle personel adedinin artırılması ve gerek halihazır teşkilâta göre bâzı servislerde tedahül etmiş olan hizmetlerin mahiyetlerine tevafuk eden servisler tarafından müstakillen tedviri maksadiyle İnhisarlar İdaresinin teklifi üzerine Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince hazırlanmış olan kanun tasarısının bir an önce kanuniyet iktisabetmesi ve bu sayede İnhisarlar İdaresi teşkilâtına hizmetin icaplarına uygun yeni imkânlar sağlanması bilhassa temenniye şayan görülmüştür.

2. 6443 sayılı Kanunla 1954 senesinde 300 milyon liraya çıkarılmış olan İnhisarlar Umum Müdürlüğü döner sermayesinin bugünkü ihtiyaçları karşılayamadığından 750 milyon liraya iblâğı için bir kanun tasarısının hazırlanmış olduğuna yukarıda işaret edilmmişti.

Mezkûr tasarımın 1 nci maddesine göre, 1960 yılı Umum Müdürlük masraf bütçesinin (A/1) işaretli cetvelinin 606 ncı fashna 50 milyon lira tahsisat konulmuş ise de bunun döner sermayeye ilâve edilebilmesi için Büyük Millet Meclisine sunulmuş bulunan bu tasarımın kanuniyet kesbetmesi ve bu tahsisat mahiyeti itibariyle yatırımlar dışında kalan bir masraf telâkki edilemeyeceğinden bahis

mevzuu 50 milyon liranın (A/1) işaretli cetvelden çıkarılarak (A/2) işaretli cetvele aktarılması icabedeceği mütalâa edilmiştir.

3. Masraf bütçesinin yatırımlar tablosu bahsinde zikredildiği üzere, 736 ncı fasla konulan 10 milyon liralık tahsisatın sarf edilmesi 6476 sayılı Kanunun tadiline mütevakkıf bulunduğunu kaydetmek faydalı görülmüştür.

4. Arsası satın alınmış bulunan Sürmene Çay Fabrikasının inşasına başlanması temin edilmek üzere masraf bütçesinin yatırımlar kısmınının 741 ncı faslının 10 ncu maddesine konulmuş olan 18 200 000 liralık tahsisattan 1 000 000 liranın tenzili ile tahsisatın aynı faslın 30 ncu maddesine ilâvesi muvafık olacaktır.

5. Vilâyet yolları dâhilinde bulunan tuzla yolları Devlet yolları grupuna dâhil değildir. Bu sebeple Karayolları idaresi bu tâli yolları kendi programlarına alamamaktadırlar. Tuzla yollarının inşası ancak vilâyetlerce müştereken kabil olabileceğinden Bütçe Kanununun (R) cetvelindeki sarahate göre tahsisat Karayolları emrine verilmekte ve Karayolları ise hususi muhasebelere bu parayı devredememektedirler. Bu mahzurun önlenbilmesi için R cetveline : (Karayollarına verilecek tahsisatın icabında vilâyet hususi muhasebe müdürlüklerine de verilebileceği) kaydının konulmasını ve 700 000 liralık plâfonun 1 000 000 liraya çıkarılmasını zaruri görmekteyiz. Müspet neticeleri alınmış olan tuzla yollarının ana yollara bağlanması mevzuundaki bu müşkülât da bu suretle giderilmiş bulunacaktır.

6. İnhisar maddelerinin bilhassa son senelerde mamûl tütün satışlarında vâkı inkişafı ferdî istihlak miktarını monopol rejimi cari olan Avrupa memleketleri seviyesine ulaştırmış bulunmaktadır.

Hazine varidatının daha da artmasını temin bakımından İnhisar mamûllerinin reklâm ve propagandası için dâhilde ve hariçte geçilmiş olan faaliyetlere devam olunmasında fayda mülâhaza ettiğimizi burada işaret etmek isteriz.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1960 yılı Bütçe Kanun lâyihasını yüksek encümeninizin takdir ve tasviplerine saygılarımızla arz ederiz.

RAPORTÖRLER

Ankara Mebusu
İsmail Rüşti Aksal
Bulunamadı

Artvin Mebusu
Yaşar Gümüşel

Kars Mebusu
Sırrı Atalay
Bulunamadı

Kocaeli Mebusu
Cemal Tüzün

Nevşehir Mebusu
Necmeddin Önder

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/462
Karar No. 33

28. I. 1960

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1960 yılı bütçesi hakkında hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 30. XI. 1959 tarihli ve 71-1020/2935 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâiyhası encümenimize havale edilmiş olmakla Gümrük ve İnhisarlar Vekili, Umum Müdürü ve Maliye Vekâleti mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Umum Müdürlüğün 1960 yılı bütçesini encümenimiz namına tetkik eden raportörlerimizin hazırladıkları rapor mütalâa edildikten ve umum müdürlüğün faaliyet sahasında bulunan işler üzerinde cereyan eden müzakerelerden ve sorulan sualler Gümrük ve İnhisarlar Vekili tarafından cevaplandırıldıktan sonra bütçenin fasıl ve maddelerinin tetkikine geçilmiştir.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1960 yılı bütçesi, yatırım dışı masraf tertiplerini ihtiva eden (A/1) işaretli cetvel yekûnu geçen yıla nispetle 54 956 671 lira fazlasiyle 97 128 516 ve yatırım kısmını teşkil eden (A/2) işaretli cetvel yekûnu ise yine 12 200 000 lira fazlasiyle 85 450 000 lira olarak Hükümetçe tesbit ve teklif edilmiş bulunmaktadır.

(A/1) işaretli cetvelin yekûnunda görülen mühim artışın, İnhisarlar Umum Müdürlüğü döner sermayesinin tezyidi ve her yıl bütçesine konulacak en az 30 000 000 lira hakkında ahiren Encümenimizce kabul edilmiş bulunan kanun lâiyhası gereğince 1960 yılı bütçesine bu miktarın vaz'edilmiş olmasından ve mütebakisinin de memur ve hizmetlilerin maaş ve ücretlerine kanunen yapılan zamlardan ileri geldiği anlaşılmıştır. Mezkûr cetvelin fasıl ve maddelerine mevzu tahsisatlar üzerinde yapılan incelemede yukarıda arz edilmiş olduğu üzere döner sermayeye mahsuben bu yıl bütçesinde yeniden açılan 606 ncı fasla konulmuş olan (50) milyon liranın, diğer bütçelerde olduğu üzere yatırımlar kısmında yer alması uygun olduğundan yatırım kısmına nakledilmiş ve Umum Mü-

dürlük merkez memurları ve ücretlilerinin öğle yemeklerine yardım olarak diğer bütçelerde de kabul edilmiş olduğu üzere yardım sandığına verilmek üzere 75 000 liranın yeniden açılan 653 ncü fasla konulması uygun görülmüş ve bu suretle (A/1) işaretli cetvel yekûnu da 47 203 516 lira olarak encümenimizce tesbit ve kabul edilmiştir.

Bütçenin yatırım kısmını teşkil eden (A/2) işaretli cetvelin fasıl ve maddeleri üzerinde yapılan tetkikat sonunda, Sürmene'de inşası ihale edilecek Çay Fabrikası için 741 ncı fasılın 30 ncü Rize Çay fabrikaları maddesine mevzu tahsisatın kifayetsizliği dikkate alınarak bu fasılın 10 ncü fabrika imal ve doldurma evleri maddesine mevzu tahsisattan bir milyon lirasının tenzil edilerek 741 ncı fasılın 30 ncü maddesine nakli uygun görülmüş ve döner sermaye için (A/1) işaretli cetvelin 606 ncı faslındaki tahsisat, bu cetvelde yeniden açılan 773 ncü fasla nakil ve bu suretle (A/2) işaretli cetvel yekûnu da 135 450 000 lira olarak encümenimizce tesbit ve kabul edilmiştir.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1960 yılı varidatını gösteren (B) işaretli cetvel yekûnu da geçen yıla nazaran 217 523 985 lira varidat fazlasiyle 1 131 626 035 lira olarak Hükümetçe tahmin ve teklif edilmiş bulunmaktadır.

Bu varidat; 738 218 900 lirası inhisar maddeleri satış kârlarından, 388 357 135 lirası tütün, içki, tuzdan alınan Millî Müdafaa vergilerinden ve mütebakisinin idarenin çeşitli gelir kaynaklarından tahassul etmektedir.

(B) işaretli varidat cetvelinin fasıllarında görülen miktarların geçen senelerdeki tahminler de göz önünde bulundurularak malî yıl içinde tahakkuk edeceği tahmin edilmiş ve (A/1) işaretli cetvelde yapılan 75 000 liralık zammın da birinci fasla aksettirilmesi suretiyle (B) işaretli cetvel yekûnu da encümenimizce 1 131 701 035 lira olarak tesbit ve kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının birinci ve ikinci maddeleri, metinlerinde yapılan rakam değişiklikleri ile ve mütebakisi Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1960 yılı bütçe kanunu lâyihası merbutatı bulunan cetvellerle birlikte Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis	Reis V.	Mazbata M.	Diyarbakır	Erzincan	Eskişehir
Balıkesir	Muğla	İzmir	<i>H. Turgut</i>	<i>R. Bayındır</i>	<i>M. Başkurt</i>
<i>H. İmre</i>	<i>N. Özsan</i>	<i>B. Bilgin</i>	Eskişehir	Gaziantep	Giresun
Kâtip			<i>H. Sezen</i>	<i>E. Cenani</i>	<i>M. Şener</i>
Diyarbakır	Adana	Afyon K.	İsparta	İstanbul	Kars
<i>M. H. Ünal</i>	Söz hakkım mahfuzdur.	<i>M. Â. Ülgen</i>	<i>T. Tırlı</i>	<i>N. Kırşan</i>	Söz hakkım mahfuzdur.
	<i>R. Tekeli</i>				<i>S. Atalay</i>
Antalya	Artvin	Artvin	Kars	Kastamonu	Kastamonu
<i>K. Akmanlar</i>	<i>H. Çeltikçioğlu</i>	<i>Y. Gümüsel</i>	Muhalifim	<i>N. Batur</i>	<i>M. İslâmoğlu</i>
Aydın	Bolu	Bolu	<i>B. Öcal</i>		Manisa
<i>N. Çelim</i>	<i>S. Bilir</i>	<i>N. Tütüncüoğlu</i>	Kayseri	Konya	<i>S. Mihçioğlu</i>
Bursa	Çorum	Diyarbakır	<i>O. Kavuncu</i>	<i>H. Ölçmen</i>	Rize
<i>H. Köymen</i>	<i>H. Bulgurlu</i>	<i>H. Z. Tigrel</i>	Maraş	Nevşehir	<i>H. Ağun</i>
			Muhalifim	<i>N. Önder</i>	
			<i>E. Soysal</i>		
			Rize	Sakarya	Siird
			<i>M. Önal</i>	<i>N. Kirişcioğlu</i>	<i>M. D. Süalp</i>
			Sinob	Tekirdağ	Van
			<i>Ö. Özen</i>	<i>Z. Erataman</i>	Muhalifim
			Yozgad	Zonguldak	<i>F. Melen</i>
			<i>T. Alpay</i>	<i>T. Öktem</i>	Zonguldak
					<i>H. Timur</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1960 yılı bütçe kanunu lâiyhası

MADDE 1. — İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1960 bütçe yılı yatırımları dışında kalan masrafları için bağı (A/1) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 97 128 516 lira ve yatırım masrafları için de bağı (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 85 450 000 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1960 bütçe yılı varidatı ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 1 131 626 035 lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — 26 . V . 1927 tarihli ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 29 neu maddesi gereğince :

A) Varidat nevelerinden her birinin dayandığı hükümleri gösteren (C) cetveli,

B) Gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye yetki veren kanunları gösteren (G) cetveli bu kanuna bağıdır.

MADDE 4. — İnhisarlar Umum Müdürlüğü'nün 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanununun 19 neu maddesine giren hizmetlilerine ait kadrolar, bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

3656 sayılı Kanunun 9 neu maddesi gereğince muvakkat mahiyetteki hizmetler için İera Vekilleri Heyeti kararıyle kadro alınabilecek tertipler, bağı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu kadrolar ertesi yıl bütçe kanunu lâiyhası ile Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Bunların eldeki kadrolara ek olmaması şarttır.

MADDE 5. — 25 . III . 1957 tarihli ve 6939 sayılı Kanuna bağı cetvelde yazılı kadrolardan bağı (L) işaretli cetvelde gösterilenler 1960 bütçe yılında kullanılamaz.

MADDE 6. — Geçen yıl borçları faslındaki tahsisat üstünde çıkan ve 1959 yılı bütçesinin aidolduğu tertibinde karşılığı bulunan borçlar ilgili oldukları hizmet fasıllarından bu fasla Maliye Vekâletince aktarılacak tahsisattan ödenir.

1928 - 1958 bütçe yıllarına aidolup da Mu-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1960 yılı bütçe kanunu lâiyhası

MADDE 1. — İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1960 bütçe yılı yatırımları dışında kalan masrafları için bağı (A/1) işaretli cetveide gösterildiği üzere 47 203 516 lira ve yatırım masrafları için de bağı (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 135 450 000 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1960 bütçe yılı varidatı ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 1 131 701 035 lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

hasebei Umumiye Kanununun 93 ncü maddesine göre zaman aşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçelerinde bulunan borçlar 1960 yılı bütçesinin ilgili hizmet tertiplerinden veya 3-6 ncı kısım fasıllarıyla yatırım fasılları bakıyelerinden eski yıllar borçları faslına Maliye Vekâletince aktarılabacak tahsisattan ödenir.

MADDE 7. — Masraf fasıllarından yapılacak sarfiyata ait formül bağı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 8. — İnhisarlar varidatının hususi hükümlerine göre tarh ve tahsiline 1960 bütçe yılında da devam olunur.

MADDE 9. — İnhisarlar Umum Müdürlüğüne bağı iş yerlerinde çalıştırılan işçilere, hizmetlilere ve memurlara, masrafları döner sermayeden ödenmek üzere çalıştıkları günlerde, günde bir kab yemek ve ekmek (veya işçi adedi pişirme masrafını karşılamıyacak kadar az olan yerlerde çalışan işçilere ve heyet raporiyle perhiz yapmaları icabeden veya yemek zamanı vazifeten dışarda bulunan işçilere yemek ve ekmek bedelinin tekabül ettiği miktar yemek bedeli) verilebilir.

MADDE 10. — Bu kanun 1 Mart 1960 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

Başvekil <i>A. Menderes</i>	Devlet Vekili
Devlet Vekili <i>A. Aker</i>	Devlet Vekili <i>İ. Akçal</i>
Devlet Vekili	Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>	Dahiliye Vekili <i>N. Gedik</i>
Hariciye Vekili <i>F. R. Zorlu</i>	Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili ve Maarif V. V. <i>T. İleri</i>

B. E.

MADDE 7. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Aynıyle kabul edilmiştir.

Ticaret Vekili <i>H. Erkmen</i>	Sih. ve İç. Mua. Vekili <i>Dr. Lâtî Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsmen</i>	Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili <i>M. Kurbanoğlu</i>	Çalışma Vekili ve Bas - Yay. ve Turz. V. V. <i>H. Şaman</i>
Sanayi Vekili	Bas - Yay. ve Turz. Vekili
İmar ve İskân Vekili <i>M. Berk</i>	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V. <i>S. Ataman</i>

A/1 - CETVELİ

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
<i>İkinci kısım - Personel masrafları</i>					
I - Ücretler					
202		Memur ve hizmetliler ücretleri			
	11	Umum Müdürlük memurları ücreti	3 912 000	5 300 000	5 300 000
	12	Vilâyetler memurları ücreti	9 892 000	15 000 000	15 000 000
	13	Fabrikalar ve işletmeler memurları ücreti	4 681 000	6 455 600	6 455 600
	21	Umum Müdürlük hizmetlileri ücreti	1 160 250	1 705 200	1 705 200
	22	Vilâyetler hizmetlileri ücreti	3 595 500	5 403 000	5 403 000
	23	Fabrikalar ve işletmeler hizmetlileri ücreti	294 100	436 800	436 800
		Fasıl yekûnu	23 534 850	34 300 600	34 300 600
203		Geçici hizmetliler ücreti			
	11	Umum Müdürlük geçici hizmetlileri ücreti	249 900	362 000	362 000
	12	Vilâyetler geçici hizmetlileri ücreti	30 600	43 200	43 200
	13	Fabrika ve işletmeler geçici hizmetlileri ücreti	8 925	12 600	12 600
		Fasıl yekûnu	289 425	417 800	417 800
204		Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücreti	16 000	35 175	35 175
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar			
	11	Umum Müdürlük memurları çocuk zammı	55 000	55 000	55 000
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	435 000	460 000	460 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümence kabul edilen Lira
	13	Fabrikalar ve işletmeler memurları çocuk zammı	125 000	125 000	125 000
	21	Umum Müdürlük memurları doğum yardımı	5 000	5 000	5 000
	22	Vilâyetler memurları doğum yardımı	42 000	42 000	42 000
	23	Fabrikalar ve işletmeler memurları doğum yardımı	12 000	12 000	12 000
	31	Umum Müdürlük memurları ölüm yardımı	3 000	7 000	7 000
	32	Vilâyetler memurları ölüm yardımı	12 000	24 000	24 000
	33	Fabrikalar ve işletmeler memurları ölüm yardımı	3 000	7 000	7 000
	40	Yakacak zammı	18 000	18 000	18 000
		Fasıl yekûnu	710 000	755 000	755 000
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 500	1 500	1 500
209		5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler			
	11	% 6 emekli ve % 25 giriş kesenekleriyle artış farkları karşılığı	917 100	2 229 500	2 229 500
	12	% 1 ek karşılığı	166 745	343 000	343 000
	13	Emekli ikramivelere karşılığı	400 000	1 500 000	1 500 000
	14	Sandık yönetim masrafları karşılığı	123 500	170 000	170 000
	15	Diğer ödemeler	100 000	100 000	100 000
		Fasıl yekûnu	1 707 345	4 342 500	4 342 500
210		Temsil tahsisatı	2 100	4 200	4 200
218		4896 sayılı Kanun gereğince ödenecek kasa tazminatı	720 000	720 000	720 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
0		Memur, hizmetli, emekli, dul ve yetim aylıklarında yapılacak değişikliklerin gerektirdiği her türlü masraflar karşılığı, (Bu fasıldan (A/1) işaretli cetvelin alâkalı tertiplerine gerekli tahsisatı aktarmaya Maliye Vekili yetkilidir.)	9 690 800	0	0
		İkinci kısım yekûnu	<u>36 672 020</u>	<u>40 576 775</u>	<u>40 576 775</u>
<i>Üçüncü kısım - Yönetim masrafları</i>					
301		Merkez büro masrafları			
20		Döşeme	5 000	7 500	7 500
30		Demirbaş	15 000	20 000	20 000
40		Öteberi masrafları	40 000	40 000	40 000
50		Aydınlatma	25 000	30 000	30 000
60		Isıtma	20 000	20 000	20 000
70		Umum Müdürlük teşkilâtının nakil masrafı	1	1	1
		Fasıl yekûnu	<u>105 001</u>	<u>117 501</u>	<u>117 501</u>
302		Vilâyetler büro masrafları			
20		Döşeme	25 000	30 000	30 000
30		Demirbaş	90 000	110 000	110 000
40		Öteberi masrafları	75 000	75 000	75 000
50		Aydınlatma	50 000	50 000	50 000
60		Isıtma	225 000	325 000	325 000
		Fasıl yekûnu	<u>465 000</u>	<u>590 000</u>	<u>590 000</u>
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları			
11		Merkez posta ve telgraf ücretleri	45 000	55 000	55 000
12		Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri	285 000	285 000	285 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	21	Merkez telefon ve başka muhabere ücret ve masrafları	90 000	100 000	100 000
	22	Vilâyetler telefon ve başka muhabere ücret ve masrafları	90 000	110 000	110 000
		Fasıl yekûnu	510 000	550 000	550 000
305		Kira bedeli			
	11	Merkez	300 000	300 000	300 000
	12	Vilâyetler	30 000	30 000	30 000
		Fasıl yekûnu	330 000	330 000	330 000
306		Giyeceler	380 000	500 000	500 000
307		Harcırahlar			
	10	Daimî memuriyet harcırahı	200 000	250 000	250 000
	20	Muvakkat memuriyet harcırahı	800 000	900 000	900 000
	30	Müfettişler harcırahı	300 000	600 000	600 000
	40	Ecnebi memleketler harcırahı	85 000	85 000	85 000
	50	Ecnebi mütehassıs ve müstahdemlerle bunlara yardımcı personelin harcırah ve masrafları	2 000	2 000	2 000
	92	6245 sayılı Harcırah Kanununun 49 ncu maddesi gereğince verilecek tazminatlar	229 500	229 500	229 500
		Fasıl yekûnu	1 616 500	2 066 500	2 066 500
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırahları			
	11	Merkez	140 000	150 000	150 000
	12	Vilâyetler	200 000	215 000	215 000
	13	Fabrikalar ve işletmeler	125 000	140 000	140 000
		Fasıl yekûnu	465 000	505 000	505 000
		Üçüncü kısım yekûnu	3 871 501	4 659 001	4 659 001

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
<i>Dördüncü kısım - Daire hizmetleri</i>					
403		Temsil masrafları	15 000	20 000	20 000
407		Muhasebei Umumiye Kanununun 48 nci maddesini ilgilendiren masraflar			
	20	Nispeti kanunla belirtilmiş kesenek ve ikramiyeler	500	500	500
	30	Geriverilecek paralar	8 000	8 000	8 000
	40	Mahkeme harcları	54 000	60 000	60 000
	50	Bina ve Arazi vergileri	5 000	5 000	5 000
	60	Kaçığın menî ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanun ve ekleri gereğince yapılacak ödemeler	27 000	35 000	35 000
		Fasıl yekûnu	94 500	108 500	108 500
417		5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince ödenecek vergi ve resimler	17 500	20 000	20 000
419		Mahkeme masrafları	80 000	80 000	80 000
420		Tecrübe, ıslah ve mücadele masrafları			
	11	İşçi ücretleri ve diğer ödemeler	265 000	335 000	335 000
	12	Yönetim masrafları	37 500	50 000	50 000
	13	Teknik masraflar	75 000	100 000	100 000
	14	Fidelik müsabakaları	5 000	5 000	5 000
	15	Bağ yardımı	1	1	1
	16	Mücadele masrafları	25 000	25 000	25 000
		Fasıl yekûnu	407 501	515 001	515 001
421		Kaçığı takip ve önleme masrafları			
	11	Tütün ekimi yazma masrafları	200 000	200 000	200 000
	12	Kaçakla mücadele masrafları	20 000	25 000	25 000
		Fasıl yekûnu	220 000	225 000	225 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tâhsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
446		6085 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi gereğince sigorta fonu karşılığı	15 000	15 000	15 000
447		7126 sayılı Kanunun 37 nci maddesi gereğince sivil müdafaa fonu karşılığı	115 323	182 739	182 739
0		Muhafazasına lüzum kalmıyan evrak ve vesaikın imha edilmesi hakkındaki 6696 sayılı Kanun gereğince teşekkül edecek komisyon âzalarına verilecek ücretler ve bu kanun gereğince yapılacak hizmetler karşılığı	75 000	0	0
452		Staj masrafları			
	10	4489 sayılı Kanuna göre staj için ecnebi memleketlere gönderileceklerin harcırahları ile baska her çeşit masrafları	30 000	40 000	40 000
	20	Teknik yardımdan faydalanılarak ecnebi memleketlere gönderileceklerin harcırah ve masrafları	5 000	5 000	5 000
		Fasıl yekûnu	35 000	45 000	45 000
453		Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar			
	10	Kurum ve derneklere katılma payı	36 500	36 500	36 500
	20	Kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin harcırah ve masrafları	24 000	24 000	24 000
	30	Korestanın İstanbul'da yapılacak Umumi Heyet toplantısı masrafları	0	75 000	75 000
		Fasıl yekûnu	60 500	135 500	135 500
459		Spor masrafları	5 000	7 500	7 500
476		Kurs masrafları			
	10	Kurs umumi masrafları	2 500	3 000	3 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	20	Öğrenci bursları	45 000	65 000	65 000
	30	İnhisarlar memurları meslek kursu umumi masrafları	62 500	92 500	92 500
		Fasıl yekûnu	110 000	160 500	160 500
		Dördüncü kısım yekûnu	1 250 324	1 514 740	1 514 740
<i>Beşinci kısım - Borçlar</i>					
501		Geçen yıl borçları	35 000	35 000	35 000
502		Eski yıllar borçları			
	10	1955 - 1958 yılları borçları	23 000	23 000	23 000
	20	1928 - 1954 » »	5 000	5 000	5 000
		Fasıl yekûnu	28 000	28 000	28 000
505		Hükme bağlı borçlar	200 000	200 000	200 000
		Beşinci kısım yekûnu	263 000	263 000	263 000
<i>Altıncı kısım - Yardımlar</i>					
602		İsci kurul ve sendikalarına yardım	75 000	75 000	75 000
604		Çeşitli hayır kurumlarına yardım	15 000	15 000	15 000
605		4250 savılı İspirto ve ispirotolu içkiler inhisarı Kanunu gereğince yapılacak ödemeler	25 000	25 000	25 000
0		sayılı Kanun gereğince mütedavil sermayeye ilâve olunacak tahsisat	0	50 000 000	0
653		İnhisarlar Umum Müdürlüğü Memur ve Müstahdemleri Yardım Sandığına (Memur ve müstahdemlerin öğle yemeklerinde kullanılmak üzere)	0	0	75 000
		Altıncı kısım yekûnu	115 000	50 115 000	190 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümence kabul edilen Lira
KISIMLAR YEKÛNU					
		İkinci kısım yekûnu	36 672 020	40 576 775	40 576 775
		Üçüncü kısım yekûnu	3 871 501	4 659 001	4 659 001
		Dördüncü kısım yekûnu	1 250 324	1 514 740	1 514 740
		Beşinci kısım yekûnu	263 000	263 000	263 000
		Altıncı kısım yekûnu	115 000	50 115 000	190 000
		UMUMİ YEKÛN	42 171 845	97 128 516	47 203 516

A/2 - CETVELİ

Yatırımlar

I - Onarmalar

701	Yapı onarımı			
11	Merkez	25 000	25 000	25 000
12	Vilâyetler	350 000	450 000	450 000
13	Fabrikalar ve işletmeler	550 000	350 000	350 000
	Fasıl yekûnu	925 000	825 000	825 000

II - Satınalma, yapı, tesis ve sermaye tahsisleri

735	Bina satınalma ve yaptırma			
11	Umum Müdürlük binası inşaatı	2 000 000	3 000 000	3 000 000
12	Vilâyetler	2 500 000	3 000 000	3 000 000
13	Fabrikalar ve işletmeler	11 125 000	11 125 000	11 125 000
	Fasıl yekûnu	15 625 000	17 125 000	17 125 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
736		5113, 6476 ve . . . . sayılı kanunlar gereğince satın alınacak veya yaptırılacak tütün bakım ve işleme evleri ve ambarları	5 000 000	10 000 000	10 000 000
741		4898 ve 7200 sayılı kanunlar gereğince yeniden yaptırılacak fabrika imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi masrafları			
	10	Fabrika, imal ve doldurma evleri	18 200 000	18 200 000	17 200 000
	20	A. M. F. firması bonoları	1 800 000	1 800 000	1 800 000
	30	Rize çay fabrikaları	0	5 000 000	6 000 000
		Fasıl yekûnu	20 000 000	25 000 000	25 000 000
751		Satın alınacak makina, alât ve vasıtaları ve bunları kurma masrafları	30 000 000	30 000 000	30 000 000
752		Satın alınacak taşıtlar ve bunların komple motorları	1 000 000	1 000 000	1 000 000
761		Çamaltı, Yavşan ve diğer tuzlalarda yaptırılacak yeni tesisler ve bunların genişletme ve sınırlandırma masrafları	700 000	1 500 000	1 500 000
773		sayılı Kanun gereğince mütedavil sermayeye ilâve olunacak tahsisat	0	0	50 000 000
		Yatırımlar yekûnu	73 250 000	85 450 000	135 450 000

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1959	1960 yılı için	
			Yılı tahminleri	Hükümetçe tahmin edilen	Encümençe tahmin edilen
			Lira	Lira	Lira
1		Satış kârları : (İnhisarlar geliri)	566 736 070	738 218 900	738 293 900
2		Çeşitli gelirler (Muhtelif rüsum)	3 800 000	3 800 000	3 800 000
3		Para cezaları	150 000	200 000	200 000
4		Çeşitli hasılat	800 000	800 000	800 000
5		Geri alma	300 000	250 000	250 000
6		Tütün, içki, tuz, M. müdafaa vergileri	342 315 980	388 357 135	388 357 135
		Yekûn	914 102 050	1 131 626 035	1 131 701 035

C - CETVELİ

Vergilerin, resimlerin ve başka varidatın
dayanakları

Nev'i	Tarihi	Numarası	Ö Z E T İ
			<i>Tütün</i>
Kanun	30. 5 . 1934	2460	Tütün ve Müskirattan Alınacak Müdafaa Vergisi hakkında
»	25. 5 . 1938	3437	Tütün ve Tütün İnhisarı Kanunu
»	27. 5 . 1940	3828	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına ve bâzı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair Kanunun 12 nci maddesi hakkında
»	31. 5 . 1941	4040	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 numaralı Kanuna ek kanunun 27 nci maddesi
»	30. 5 . 1942	4226	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesine ve bâzı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair Kanunun 7 nci maddesi
»	25. 5 . 1943	4415	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4226 sayılı kanunlarla Tapu Hareları hakkındaki 1451 sayılı Kanunun bâzı hükümlerinin değiştirilmesine dair
»	14. 5 . 1943	4437	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4040 ve 4226 sayılı kanunlara ek Kanun
»	4. 4 . 1945	4708	Tütün ve müskirattan alınacak Müdafaa Vergisi hakkındaki Kanunu değiştiren Kanun
»	9. 8 . 1951	5823	Tütün ve müskirattan alınacak Müdafaa Vergisi hakkındaki 2460 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bu kanunu tâdil eden bâzı hükümlerin kaldırılması hakkında Kanun
»	29. 2 . 1952	5887	3437 sayılı Kanunun harelara ait hükümlerinin 126 nci maddesi ile ilgası
Kararname	4. 1 . 1940	2/12537	Tütün ve Tütün İnhisarı Kanununun tatbik suretini gösteren nizamname.
»	17. 9 . 1940	2/16540	4040 sayılı Kanunun 27 nci maddesi mucibince asker sigaraları hakkında Talimatname
»	10. 6 . 1944	3/962	Nizamnamenin 37 nci maddesinin değiştirildiğine dair
»	8. 1 . 1948	3/6830	Tütün ve Tütün İnhisarı Tüzüğü'nün 2 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Karar

Vergilerin, resimlerin ve başka varidatın
dayanakları

Ö Z E T İ

Nev'i	Tarihi	Numarası	
			<i>Tuz</i>
Kanun	23. 12. 1936	3078	Tuz Kanunu
»	27. 5. 1941	4040	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 numaralı Kanuna ek kanunun 27 nci maddesi
»	25. 5. 1943	4415	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4226 sayılı kanunlarla Tapu Harçları hakkındaki 1451 sayılı Kanunun bâzı hükümlerinin değiştirilmesine dair
»	22. 2. 1952	5881	Tuz kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkında
»	17. 6. 1943	4437	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4040 ve 4226 sayılı kanunlara ek Kanun
Tüzük	22. 12. 1952	3/15890	Hususi müteşebbisler tarafından işletilecek tuzlar hakkında tüzük
Talimatnameler	25. 4. 1956	9293	Tuz Talimatnamesinin 15 nci maddesinin A bendinin tadili hakkında R. G. 9293
			<i>İspirto ve ispirtolu içkiler</i>
Kanun	30. 5. 1934	2460	Tütün ve Müskirattan Alınacak Müdafaa Vergisi hakkında
»	27. 5. 1940	3828	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına ve bâzı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair Kanunun 12 nci maddesi
»	31. 5. 1941	4040	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 numaralı Kanuna ek kanunun 27 nci maddesi
»	30. 5. 1942	4226	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesine ve bâzı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair kanunun 7 nci maddesi
»	12. 6. 1942	4250	İspirtolu İçkiler İhisarı Kanunu
»	25. 5. 1943	4415	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4226 sayılı kanunlarla Tapu Harçları hakkındaki 1451 sayılı Kanunun bâzı hükümlerinin değiştirilmesine dair
»	14. 6. 1943	4437	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bâzı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4040 ve 4226 sayılı kanunlara ek kanun
»	9. 9. 1944	4653	İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisarı hakkındaki 4250 sayılı Kanunun 21 nci maddesinin değiştirildiğine dair

Vergilerin, resimlerin ve başka varidatın
dayanakları

Nev'i	Tarihi	Numarası	Ö Z E T İ
Kanun	4 . 4 . 1945	4708	Tütün ve Müskirattan Alınacak Müdafaa Vergisi hakkındaki Kanunu değiştiren Kanun
»	9 . 7 . 1948	5237	4250 sayılı Kanununun 43 ncü maddesinin özel idare hissesine ait hükmü 5166 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle kaldırılmış ve 5237 sayılı Kanunun 3 ncü maddesiyle % 5 Belediye Resmi olarak yeniden vaz'edilmiştir.
»	14 . 12 . 1949	5451	4250 sayılı Kanununun bâzı maddeleriyle aynı kanunun 4656 sayılı Kanunla değiştirilen 21 ncı maddesinin değiştirilmesine dair Kanun.
»	14 . 12 . 1949	5451	4658 sayılı Kanun 5451 sayılı Kanununun 5 ncı maddesiyle kaldırılmıştır.
»	9 . 8 . 1951	5823	Tütün ve Müskirattan Alınacak Müdafaa Vergisi hakkındaki 2460 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bu kanunu tadil eden bâzı hükümlerin kaldırılması hakkında Kanun.
»	9 . 5 . 1955	6553	4250 sayılı Kanununun 1 ve 2 ncı maddelerinin değiştirilmesi ve bâzı hükümler ilâvesi hakkında.
»	9 . 5 . 1955	6553	4250 sayılı Kanununun 16 ve 21 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında.
»	9 . 5 . 1955	6553	Bira, viski, tabii köpüren şarap, her türlü şarap ve meyva şarabının İnhisardan Çıkarıldığına dair Kanun.
»	11 . 5 . 1955	6556	Bira, viski, tabii köpüren şarabın İstihlâk Vergisine Tâbi Olması hakkında Kanun.
Kararname	1 . 8 . 1942	2/18435	İnhisarlar İdaresinin 12 . VII . 1942 tarihinden itibaren inhisar dışında olarak buz, gazoz, soda, malt hülâsası, asit karbonik ve kolonya yapıp satmasına izin verildiği hakkında Kararname.
»	15 . 8 . 1942	2/18617	4250 sayılı Kanununun 10 ve 20 ncı maddelerine göre dış memleketlerden getirilen ispirotolu itriyat ile tababette ve sanayide kullanılan ispirotolu maddelerden ve yurda sokulan ispiroto ve ispirotolu içkilerden alınacak inhisar resmi miktarının tâyini ve yurt içinde satılan inhisar altındaki ispiroto ve ispirotolu içkilerden alınacak İnhisar Resminin asgari ve âzami hadlerinin tesbiti hakkında Kararname.
»	16 . 1 . 1943	2/19329	Bir kısım sıhhi müesseselerle eczahanelere verilecek ispirotoların fiyatı hakkında Kararname.
»	15 . 5 . 1952	3/15076	Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna satılacak ispirotoların maliyet bedeline 10 kuruş İnhisar Resmi ilâvesiyle satılacağına dair (Resmî Gazete 8161)
»	25 . 6 . 1955	4/5355	Harîçten getirilecek ispirotolu mevaddan alınacak İnhisar Resmi hakkında

Vergilerin, resimlerin ve başka varidatın
dayanakları

Ö Z E T İ

Nev'i	Tarihi	Numarası	
Kararnameler		4/6518	İspirto İnhisar Resmine dair olan 25 . VI . 1955 tarihli ve 4/5355 sayılı Karardan vermuta ait lüküm çıkarılması R. G. 9237.
Nizamnameler		4/6891	İspirto ve içkilerin vasıflarıyla bira imalâthanele- rinin kontrol ve muayeneleri hakkında R. G. 9295.

Barut ve patlayıcı maddeler, silâh ve teferruatı

Kanun	21 . 1 . 1943	4374	Barut ve patlayıcı maddeler, silâh ve teferruatı inhisarı hakkında Kanun.
»	29 . 2 . 1952	5887	4374 sayılı Kanunun harçlara ait hükümlerinin ilgası
Kararname	24 . 6 . 1943	2/20244	Barut maddelerine ait yeni satış fiyatları
»	11 . 3 . 1953	4/380	Rövelver ve tabanca fişeklerine ait İnhisar Resminin âzami haddinin 50 kuruşa çıkarılması Not : 15 Ağustos 1953 tarihinde meriyete giren 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinde, 4374 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (D) bendi hükmü mahfuz kalmak üzere, ateşli silâhlarla bunlara ait mermilerin ve 4 nci maddede imali menolunan bıçakların memlekete sokulması yasak edilmiştir.
Kanun	9 . 5 . 1955	6551	Barut ve teferruatının İnhisardan çıkarılması hakkında.

Kahve ve çay

Kanun	25 . 5 . 1942	4223	Kahve ve Çay İnhisarı Kanunu
Kararname	25 . 8 . 1942	2/18662	4223 sayılı Kanunla inhisar altına alınan kahve ve çaylardan alınacak asgari ve âzami İnhisar Resmi hakkında
»	29 . 4 . 1943	2/19827	Kahve ve çaydan alınacak İnhisar Resmi hakkında
»	25 . 9 . 1949	3/9357	Çayın beher kilosundan alınacak İnhisar Resminin en az 300, en çok 1 500 kuruş olarak tesbiti hakkında
Karar (tefsir)	24 . 4 . 1952	1796	4223 sayılı Kanunun muvakat 2 nci maddesinin (B) bendinin yorumuna mahal bulunmadığına dair
Kararname	25 . 6 . 1955	4/5354	Çay İnhisarı Resmi miktarı hakkında.

Vergilerin, resimlerin ve başka varidatın
dayanakları

Ö Z E T İ

Nev'i	Tarihi	Numarası	
			<i>Kibrit ve çakmak taşı</i>
Kanun	29 . 12 . 1945	4816	Kibrit ve Çakmağın İnhisar imtiyazına ilişkin sürenin uzatılması hakkındaki 4556 sayılı Kanuna ek Kanun.
»	27 . 5 . 1946	4897	Kibrit ve Çakmağın İnhisar İdaresine geçimi ve işletme idaresinin İnhisarlar Umum Müdürlüğüne devri hakkında Kanun.
»	10 . 2 . 1949	5321	Suni Çakmak ve Çakmak Taşının İnhisar Konusundan Çıkarılmasına ve bu maddelerin Gümrük Resimlerinde Değişiklik Yapılmasına dair Kanun
»	30 . 1 . 1952	5865	Kibritin İnhisardan Çıkarılmasına ve İstihlak Vergisine Tâbi Tutulmasına dair Kanun.
»	13 . 7 . 1956	6802	Gider Vergileri Kanunu.

D - CETVELİ

G.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret	G.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret	
1	Y. Mühendis, Mühendis, Y.				»	14	350	
	Mimar, Mimar, Kimyager	2	1 750		»	37	300	
	» » »	2	1 500		»	7	250	
	Teknisiyen	24	1 250	5	Memur	5	950	
	»	15	1 100		»	10	800	
	»	6	950		»	4	700	
	»	8	800		»	8	600	
	»	7	700		»	9	500	
	»	6	600		»	7	450	
	»	3	500		»	22	400	
	Ressam	1	950		»	13	350	
	»	2	600		»	23	300	
	Makinist	3	600		»	18	250	
	»	1	500		Santralci	1	700	
2	Usta	1	700		»	2	500	
	»	1	500		»	1	400	
	Kalfa	1	300		»	1	300	
	Kaloriferci	1	450	6	Hademe - Bekçi	2	450	
	Eektrikçi	1	450		» »	3	400	
3	Lâborant	1	600		» »	25	350	
	»	1	450		» »	150	300	
	»	3	350		» »	784	250	
	»	1	300		» »	227	200	
	Hemşire	1	500		Koruyucu	1	450	
	»	3	450		»	6	400	
	»	1	400		»	70	350	
	»	2	350		»	328	300	
	»	3	300		»	92	250	
	»	1	250		Dağıtıcı	6	400	
	Hastabakıcı	1	400		»	7	350	
	»	1	350		»	1	300	
	Şoför	1	600					
	»	1	450					
	Sanatkâr	1	400					
4	Mütercim	3	1 250					
	»	1	1 100					
	»	1	950	1960	Yılı	2 015	628 750	7 545 000
	Daktilo	1	700	1959	»	1 991	594 150	7 129 800
	»	2	500					
	»	3	450					
	»	13	400			24	34 600	415 200

Yekûn 2015

E - CETVELİ

F.	M.	
203	11,12,13	Geçici hizmetliler ücreti
204	—	Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri

G - CETVELİ

Kanun
No.

1050	Muhasebei Umumiye Kanununun 50 ve 52 nei maddeleriyle gösterilen hizmetler.
4898	İnhisarlar Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında.
5113	İnhisarlar Umum Müdürlüğüne yaptırılacak tütün bakım ve işleme evleri için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında.
6476	5113 sayılı Kanununun 1 nei maddesinin tadili hakkında.
7077	Umum Müdürlük binası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girilmesi hakkında.
7200	İnhisarlar Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4898 sayılı Kanununun 1 nei maddesinin değiştirilmesi hakkında.

L - CETVELİ

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
4	Çay Fabrikaları ve Y. T. Bakım ve İşleme Atelyeleri Merkez Müdürü	1	1 250	13	İdare Memuru, Muhasip, Muhasip Veznedar, Veznedar, Memur	26	350
6	Müfettiş	1	950	12	İdare Memuru, Muhasip, Muhasip Veznedar, Veznedar, Memur	10	400
8	Müfettiş	1	700	14	İdare Memuru, Muhasip, Muhasip Veznedar, Veznedar, Memur	69	300
5	Şube Müdürü, Başmüdür, Fabrika, Atelye, Depo Müdürü	2	1 100				
6	Başmüdür, Fabrika, Atelye, Tuzla ve Depo Müdürü	1	950				
13	Fen Memuru, Eksper, İstifçi-başı, Öğretmen	4	350		Yekûn	115	

R - CETVELİ

Fasıl 202 — Memur ve hizmetliler ücretleri

Madde 11 — Umum Müdürlük memurları ücreti

Madde 12 — Vilâyetler memurları ücreti

Madde 13 — Fabrika ve işletmeler memurları ücreti

Yurt dışında açılmış veya açılacak olan fabrika, şube, acente, mümessillik ve ortaklıklarda istihdam olunacak memurların ücret farkları da bu maddelerden ödenir.

Fasıl 204 — Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücreti

Sözleşmeleri mucibince ve yapılacak anlaşmalara göre, verilecek ikramiye, mesken tazminatı, maaş, yevmiye ve benzeri diğer bütün masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 209 — T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler

Madde 15 — Diğer ödemeler

T. C. Emekli Sandığının Yönetim Kurulu kararı tarihi ile paraların İş Bankasına yatırıldığı tarih arasındaki müddet için tahakkuk ettirdiği faizler de bu tertipten ödenir.

Fasıl 301 — Merkez büro masrafları

Madde 40 — Öteberi masrafları

Bu maddelerden şu masraflar ödenir :

1. Bütçeden alınacak döşeme ve demirbaşların kıymetlerini artırmıyan tamir ve bakım masrafları,

Fasıl 302 — Vilâyetler büro masrafları

Madde 40 — Öteberi masrafları

2. Umum Müdürlük merkezindeki memurlarla idarece açılan kurs öğrencilerinin muayeneleri ve âcil tıbbi müdahaleleri için bulundurulması icabeden ilâçlarla sıhhi malzeme bedelleri,

3. Şenlik masrafları,

4. İdarehanelerin taşınma masrafları,

5. Her çeşit ilânlar, (Reklâm mahiyetindeki ilânlarla diğer masraf fasıllarında yazılı ilânlar ve döner sermaye muamelâtına aidolanlar hariçtir.),

6. İdarelerin bulunduğu binalarda temizlik işlerinin gerektirdiği her çeşit masraflar,

7. Müfettiş ve muhakkiklerce celp ve tâyin olunan bilirkişilerle ifadelerine müracaat maksadıyla celplerine lüzum görülecek kimselere ajt masraflar ve takdir olunacak ücretler,

8. Cüzi miktardaki malzeme bedelleri, odun kırma ücreti, ısınma maddelerinin nakliye ücreti, su bedelleri, soba kurma ücreti,

9. İnhisarlar idaresini alâkalandıran teşekküllere aidat ve iştirak hissesi ve bütçenin diğer fasıllarında karşılığı olmiyan sair masraflar.

Fasıl 302 — Vilâyetler büro masrafları

Madde 20. — Döşeme

Madde 30. — Demirbaş

Madde 40. — Öteberi masrafları

Madde 50. — Aydınlatma

Madde 60. — Isıtma

Fasıl 304. — Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları

Madde 12. — Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri

Madde 22. — Vilâyetler telefon ve başka muhabere ücret ve masrafları

Fabrika, atelye, tuzla, yaprak tütün deposu, (emanet ambarı, bakım ve işleme evleri dâhil) imalâthane, imlâthane ve sair bilûmum işletme ve iş yerlerinin bu masrafları ile satış, ambar ve depolarının su, aydınlatma ve telefon gibi idare masrafları ve hizmetin görülmesi için lüzumlu el arabası ve benzeri ihtiyaçlara ait masraflar harihtir.

Fasıl 305 — Kira bedeli

Madde 11. — Merkez

Madde 12. — Vilâyetler

Fabrikalar, işletmeler, iş yerleri, satış transit ve mamulât depo ve ambarları, dışında tutulacak idare binaları ve arsalar kira bedelleri bu tertipten karşılanır.

Fasıl 306 — Giyecekler

İşçi ve işletme ve satış ile alâkalı memurlar dışında kalanlara talimatnameşi esaslarına göre ödeme yapılır.

Fasıl 307 — Harcırahlar

Madde 10 — Daimî memuriyet harcırahı

Madde 20. — Muvakkat memuriyet harcırahı

Madde 40 — Ecnebi memleketler harcırahı

Her türlü tamir, yapı, tesis ve bu işlere ait keşif, tetkikat için yapılacak seyahatlerle, inşaat kontrollerinin yol masrafları ve yevmiyeleri ve fabrika, atelye, tuzlalar, Y.T. bakım ve işleme evleriyle sair iş yerleri kadrolarına dâhil memur ve müstahdemlerle muvakkat müstahdemlerinin daimî ve muvakkat harcırahları ve sergilere iştirak için yapılacak seyahatler haric olmak üzere diğer memur, müstahdem ve muvakkat müstahdemlerin daimî ve muvakkat memuriyet harcırahları ile gerek ecnebi memleketlerdeki şube, acenta, mümessillik, fabrika ve ortaklıklara ve gerek tetkikat ve sair sebeplerle ecnebi memleketlere gönderilecek idaremiç veya başka idarelerin memur, müfettiş, müstahdem ve muvakkat müstahdemlerinin harcırahları da bu tertiplerden ödenir.

Madde 50 — Ecnebi mütehasıs ve müstahdemlerle bunlara yardımcı personelin harcırah ve masrafları

Sözleşmeleri gereğince veya yapılacak anlaşmalara göre verilecek yol masrafları ve seyahat gündelikleri bu tertipten ödenir.

Fasıl 403 — Temsil masrafları

Merkezde ve vilâyetlerde yerli ve ecebiler için yapılacak her çeşit ziyafet ve ağırlama masrafları, satın alınacak bilet, çelenk ve benzeri bedelleri, resmî işler için yapılacak hususi başvurmalara mektup veya telle verilecek cevaplarla sigara ve meşrubat masrafları, çeşitli yardımlar ve sair bütün temsil masrafları bu fasıldan ödenir.

Fasıl 407 — Muhasebei Umumiye Kanununun 48 nci maddesini ilgilendiren masraflar

Madde 20 — Nispeti kanunla belirlenmiş kesenek ve ikramiyeler

Şarap imalâtından alınan hususi İstihsal Vergisini ödemediği şarap yapanları ihbar edenlere 1905 sayılı Kanunun 6 nci maddesinde yazılı nispetler dâhilinde verilmesi gereken ikramiyeler bu tertipten ödenir.

Madde 40 — Mahkeme harçları

Mahkemelere ve icra dairelerine ödenecek harc, resim, vergi ve her türlü masraflar bu tertipten ödenir. (Oyun kâğıdı kaçakçılığından doğan suçlara ait masraflar dâhildir.)

Madde 60 — Kaçağın menî ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanun ve ekleri gereğince yapılacak ödemeler

1918 sayılı Kanun ve ekleri hükümlerine göre hak edenlere verilecek peşin ikramiye ile kaçak takibinde ölen ve sakatlananlara 6846 sayılı Kanun gereğince verilecek tazminatlar ve inhisar altında bulunan oyun kâğıdı kaçakçılığından doğan ödemeler bu tertipten verilir.

Fasıl 417 — 5237 sayılı belediye gelirleri kanunu gereğince ödenecek vergi ve resimler

Munhasıran idarehane ve büroların 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre ödenecek vergi ve resimlerle buna ait gecikme zammı bu tertipten ödenir.

Fasıl 419 — Mahkeme masrafları

Bilûmum dâvaları idare lehine intacedenlere 2159 sayılı Kanunun 8 nci maddesi mucibince ödenecek vekâlet ücretleri, lüzum görülen hallerde hariçten geçici olarak temin edilecek avukatlara verilecek her çeşit ücretle delil tesbiti, bilir kişi ve muhammin ücretleri ve inhisar altında bulunan oyun kâğıdı kaçakçılığından doğan suçlara ait dâvaların masrafları ve bu mevzular için yapılacak her çeşit masraflar bu fasıldan ödenir.

Fasıl 420 — Tecrübe, ıslah ve mücadele masrafları

Madde 11 — İşçi ücretleri ve diğer ödemeler

Madde 12 — Yönetim masrafları

Madde 13 — Teknik masraflar

Madde 14 — Fidelik müsabakaları

Madde 15 — Bağ yardımı

Enstitüler merkez ve taşra teşekküllerinin araştırma, inceleme, tecrübe, ıslah ve üretim işleri için kira ile tutulacak bağ, bahçe, arsa, bina, tarla, kuyu ve bunlar için lüzumlu alet, cihaz, demirbaş, kitap, malzeme ve kırtasiye bedelleriyle taşıt masrafları, bu maksatlar için icabeden tesisatı kurma masrafları, tütün ekim bölgelerindeki tatbikat işlerinde ekicilere parasız olarak fide dağıtmak üzere kurulan ve kurulacak olan örnek ve dağıtma fidelikleri masrafları, yukarıda gösterilen işlerde çalıştırılacak işçilerin gündelik ve harcırahlarıyla işçilere yapılacak her türlü ödeme ve yardımlar, tütün ekicileri arasında yapılacak müsabakalarda kazananlara umum müdürlüğün takdiri ile mükâfat olarak verilecek para veya tütün ekimi ile ilgili malzeme bedelleri, enstitülerin merkez ve taşra teşekküllerinin yakacak, aydınlatma, posta ve telgraf ve telefon masrafları bu maddelerden ödenir.

Madde 16 — Mücadele masrafları

Tütün mahsulünün sağlığını korumak maksadiyle ekicilere fidelik, tarla ve kurutma yerlerinde aldırılacak tedbirleri sağlamak ve bu meyanda kurulacak mücadele ve toplu örnek fidelikleri tesis etmek için yapılacak masraflarla bu işler için yapılacak tesisat, malzeme, kira, teknisiyen yol masrafları, işçi gündelik masrafları, bu maksatla yapılacak her türlü masraflarla Ziraat Vekâleti teşkilâtıyla birlikte yapılacak mücadele, kontrol masrafları bu tertipten ödenir.

Fasıl 421 — Kaçağı takip ve önleme masrafları

Madde 11 — Tütün ekimi yazma masrafları

3437 sayılı Kanun ile tahmil edilen tütün, tahmin, yazma, tartma ve itirazları tetkik işlerinde çalıştırılan hariçten alınmış üyelerin, tahdit komisyonları ve idare heyetlerinin gündelikleri kanuna aykırı olarak ekilen tütünlerin sökülmesi, yasak ekimlerin menedilmesi uğrunda yapılacak her türlü masraflarla kanun tatbikatına ait diğer masraflar bu tertipten ödenir.

Madde 12 — Kaçakla mücadele masrafları

Kaçakla gizli olarak uğraşma işleri için ihtiyar olunacak masraflarla muhbirlerin mükâfatlandırılması ve bunların zaruri masrafları ve kaçak eşyanın imhası ve zabita ile müştereken yapılan toplu hareketlerde zabita harcırahları. Taşıt kiralari ve inhisar altında bulunan oyun kâğıdı kaçakçılığından doğan masraflar ile koruyuculara ait atların kaçakçı kurşunu ile vurularak veya takibat esnasında hastalanarak ölmeleri veyahut kaçak takibinde kullanılacak derecede sakatlanmaları halinde bu atların bedelleri nispetinde koruyuculara verilecek tazminatlar da bu maddeden ödenir.

Fasıl 452 — Staj masrafları

Madde 20 — Teknik yardımdan faydalanılarak ecebî memleketlere gönderileceklerin harcırah ve masrafları

Birleşmiş Milletler veya diğer teşekküller teknik yardımından faydalanılarak ecebî memleketlere gönderilecek elemanların harcırahları ve diğer masrafları bu tertipten ödenir.

Fasıl 453 — Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar

Madde 10 — Kurum ve derneklere katılma payı

Milletlerarası şarapçılık ofisi ve benzeri inhisar mevzuu ile ilgili kurum ve derneklere verilecek katılma payları ve bu işlere ait başka her çeşit masraflar bu maddeden ödenir.

Madde 30 — Korresta'nın İstanbul'da yapılacak umumi heyet toplantısı masrafları

Inhisar mevzuu ile ilgili bulunan bu kongre için muktazi her türlü giderler bu maddeden ödenir.

Fasıl 459 — Spor masrafları

3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununa göre, muhtelif işletmelerde vücuda getirilmiş veya getirilecek saha ve tesislerin inşa, tadil ve bakım masrafları, her nevi spor malzemesi satınalma bedelleri, spor için âhar mahallere gönderilecek sporcuların gittikleri yerlerdeki iâşe, ibate masrafları ile yapılacak sair masraflar bu fasıldan ödenir.

Fasıl 476 — Kurs masrafları

Madde 10 — Kurs umumi masrafları

Eksper kursu öğrencilerinin kırtasiye, kitap ve iş gömleği bedelleri ile diğer masraflar bu tertipten ödenir.

Madde 20 — Öğrenci bursları

Eksper kursuna devam eden öğrencilere verilecek burslarla ödenecek ilaç ve tedavi masrafları bu maddeden ödenir.

Madde 30 — İnhisar memurları meslek kursu umumi masrafları

Kursa gelecek memurların harcırahları, gündelikleri, kurs talebeleri için kiralanan bina kira bedeli ve her çeşit kurs masrafları bu tertipten ödenir.

Fasıl 505 — Hükme bağlı borçlar

Döner sermaye muamelâtından mütevellit bulunan hükme bağlı borçların maliyet ve masraflarla alâkalı mal bedeli ve benzeri masrafları ile iadesi gereken depozitolar hariç, diğer kısımları ve bütçeye taallük edenler bu tertipten ödenir.

Fasıl 602 — İşçi kurul ve sendikalarına yardım

Diğer bilûmum işçi kurul ve sendikalarına yapılacak yardımlar da bu fasıldan ödenir.

Fasıl 604 — Çeşitli hayır kurumlarına yardım

Yalnız hayır kurumlarına nakden veya tertibedecekleri müsamerelere ait biletleri satınalma suretiyle, yapılacak yardımlar karşılığıdır.

Fasıl 605 — 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu gereğince yapılacak ödemeler

4250 sayılı İspirto ve ispirotolu içkiler Kanununun 6553 sayılı Kanun ile tadil edilen 16 nci maddesi gereğince iyi şarap imalini teşvik etmek ve öğretmek üzere özel şarapçılar arasında açılacak müsabakalarda muvaffak olanlara tesbit edilen hesaplara göre, verilecek mükâfat ile aynı kanunun tatbikatına ait diğer masraflar bu fasıldan ödenir.

Fasıl 701 — Yapı onarımı

Madde 11 — Merkez

Madde 12 — Vilâyetler

Madde 13 — Fabrikalar ve işletmeler

Umum Müdürlük binalarıyla, (Kira ile tutulanlar dâhil) idarehane, fabrika, tuzla, ambar, imal ve doldurma evleriyle, idare malı lojmanlarda, depo binalarında, emanet ambarlarında ve yine idareye ait diğer gayrimenkullerde, (Mütedavil sermaye Talimatnamesinin ikinci maddesinin B fıkrasında yazılı cüzi tamirler haric olmak üzere) yaptırılacak her çeşit tamir masrafları bu işler için kullanılacak işçilerin gündelikleri ve bu işlere ait ilân bedelleri, proje, plân tanzim ücretleri, keşif ve tetkikat için inşaat mahallerine giden elemanlarla inşaat kontrollerinin yol masrafları ve yevmiyeleri proje ve kontrol malzemesi bedelleri ve bu hususta yapılacak sair masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 735 — Bina satınalma ve yaptırma

Madde 11 — Umum Müdürlük binası inşaatı

Madde 12 — Vilâyetler

Madde 13 — Fabrikalar ve işletmeler

Yaptırılmasına ve satın alınmasına veya istimlâk edilmesine lüzum görülecek idarehane, fabrika, imal ve doldurma evleri, tuzla binaları, ambar, depo binaları, işçi lojmanları, emanet ambarları ve gayrimenkullerle bunlar için satın alınacak ve istimlâk edilecek arsa, tarla, bağ ve bahçe gibi gayrimenkullerin karşılıkları ve bu işlerin yapım, keşif, kontrol ve sair hizmetlerinde çalıştırılacak işçilerin

gündelikleri ve bu işlere ait ilân bedelleri ile proje, plân tanzim ücretleri, proje ve kontrol malzemesi bedelleriyle yalnız U. Müdürlük ve vilâyetler inşaatında keşif ve tetkikat için inşaat mahalline giden elemanlarla inşaat kontrollerinin yol masrafları, yevmiyeleri, çay fabrika ve atelyelerinin ana yollarla irtibatını temin için yapılması icabeden iltisak yollarına ait masraflarla bu hususta yapılacak sair masraflar, bu tertipten karşılanır.

Fasıl 736 — 5113 ve 6476 sayılı kanunlar gereğince satın alınacak ve yaptırılacak tütün bakım ve işleme atelyeleri ve ambarları

Hükümetçe onanan programa göre, tütün bakım ve işleme atelye ve ambarları yaptırılması, satın alınması veya istimlâk edilmesi ve bunların inşa edilecekleri yerlerin istimlâk edilmesi veya satın alınması bedel ve masraflarıyla, bu işlerin yapım, keşif, kontrol ve sair hizmetlerinde çalıştırılacak işçilerin ücretleri ve bu işlere ait ilân ücretleri, proje, plân tanzim ücretleri, proje kontrol malzemesi bedelleri ve bu hususta yapılacak her türlü masraflar bu fasla dâhildir.

Fasıl 741 — 4898 ve 7200 sayılı kanunlar gereğince yeniden yaptırılacak fabrika, imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi masrafları

Madde 10 — Fabrika, imal ve doldurma evleri

Madde 20 — A. M. F. Firması bonoları

Madde 30 — Rize Çay fabrikaları

Hükümetçe onanan programa göre fabrika, imal ve doldurma evleri yaptırılması, bunların inşa edilecekleri yerlerin istimlâk edilmesi veya satın alınması, mevcutlarının genişletilmesi, bunlara gerekli her çeşit makina, alât ve vasıtalar ile teçhiz vasıtalarının satın alınması ve işçi lojmanları yaptırılması bu işlerin yapım, keşif ve kontrol ve sair hizmetlerinde çalıştırılacak işçilerin gündelikleri, bu işlere ait ilân ücretleriyle, proje, plân tanzimi ve kontrol ücreti ve malzeme bedelleriyle çay fabrika ve atelyelerinin ana yollarla irtibatını temin için yapılması icabeden iltisak yollarına ait masraflar ve bu hususta yapılacak sair ödemeler bu maddelerden ödenir.

Fasıl 751 — Satın alınacak makina, alet ve vasıtalar ve bunları kurma masrafları

Fabrika ve işletmelerle iş yerleri için satın alınacak motör, her çeşit makina ve emsali bedelleri ile yeniden yaptırılacak her nevi tesis masrafları, mevcut tesislerin genişletilmesi masrafları, tuzlalarda yaptırılacak sabit kıymet mahiyetindeki tevsi ve tesislerle bu işlerin yapım, keşif ve kontrol ve sair hizmetlerinde çalıştırılacak işçilerin gündelikleri, bu işlere ait ilân ücretleri, proje plân; tanzimi ücretleri proje ve kontrol malzemesi bedelleri ile bu hususta yapılacak her çeşit masraflar bu tertipten ödenir.

Fasıl 761 — Çamaltı, Yavşan ve diğer tuzlalarda yaptırılacak yeni tesisler ve bunları genişletme ve sınırlandırma masrafları

Çamaltı, Yavşan ve diğer tuzlalarda yaptırılacak her çeşit yeni tevsi ve tesis masraflarıyla bu işlerin yapım, keşif, kontrol ve sair hizmetlerinde çalıştırılacak işçilerin gündelikleri, bu işlere ait ilân ücretleri, harita, kadastro masrafları proje ve plân tanzim ücretleri, proje kontrol ve malzeme bedelleri ile bu hususta yapılacak başka her çeşit masraflar bu fasıldan karşılanır.

(Bu tertipten yapılacak sarfiyat ve yüklenmeler döner sermaye usullerine tâbidir.)

En çok 700 000 lirası tuzlaların ana yollarla irtibatlarını sağlayacak yollar inşası ve bu yolların bakımı için toptan Karayolları Umum Müdürlüğüne ödenebilir.

(E) cetveli 1959 yılı kadrosu

F. M.	Tahsisatın nev'i	Memuriyetin nev'i	Aded	Hizmet		Tutarı	
				Beheri Lira	müddeti K. Ay	Lira	K.
<i>Barem Kanununa tâbi kadrolar</i>							
203 11	Umum Müdürlük muvakkat müstahdemler ücreti	Kurs öğretmeni	(*) 9	300	12		
	» »	» »	(*) 9	400	12		
	» »	» »	(*) 8	500	12		
13	Fabrikalar ve işletmeler muvakkat müstahdemler ücreti	İlköğretim kursu öğretmenleri	(*) 3	350	12		
<i>3656 sayılı Kanununun 19 ncu maddesine dâhil geçici hizmetliler</i>							
		Yüksek teknik eleman	11	1 500	12		
11	Umum Müdürlük muvakkat müstahdemler ücreti	» » »	2	1 250	12		
	» » »	» » »	1	1 100	12		
	» » »	» » »	2	950	12		
		Sürveyan	1	700	12		
		»	1	600	12		
12	Vilâyetler	»	6	600	12		
			Yekûn	24			
<i>Yabancı uzmanlar kadrosu</i>							
	Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücreti	Organizasyon ve işletme uzmanı	1	2 525	5	12 625	
		(Uzman veya teknisiyen)	1	2 250	1,5	3 375	
						Yekûn	16 000

(*) Kadro ücretinin 2/3 hesabıyla ödenecektir.